

**Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών, Γεωργίας και Φυσικών
Πόρων και Περιβάλλοντος για τα θέματα του επισυνημμένου παραρτήματος**

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών:	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων:	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος:
Άριστος Δαμιανού, πρόεδρος	Γιαννάκης Γαβριήλ, πρόεδρος	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, πρόεδρος
Χρίστος Χριστοφίδης, εκπροσωπώντας την κ. Μαρίνα Νικολάου	Βαλεντίνος Φακοντής Χρίστος Ορφανίδης Λίνος Παπαγιάννης	Νίκος Κέττηρος Πρόδρομος Αλαμπρίτης Σάβια Ορφανίδου
Βαλεντίνος Φακοντής Νίκος Γεωργίου	Ηλίας Μυριάνθους Χαράλαμπος Θεοπέμπτου	Χρίστος Χριστοφίδης, εκπροσωπώντας την κ. Μαρίνα Νικολάου
Μαρίνος Σιζόπουλος Γιώργος Πενηταέξ Σταύρος Παπαδούρης		Χρίστος Ορφανίδης Λίνος Παπαγιάννης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασαν από κοινού τα θέματα του επισυνημμένου παραρτήματος σε τέσσερις συνεδρίες τους, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 5 και 29 Αυγούστου και στις 18 Σεπτεμβρίου 2025, καθώς και στις 12 Μαρτίου 2026.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο των υπό αναφορά συνεδριάσεων παρευρέθηκε και η Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Αννίτα Δημητρίου.

Επιπροσθέτως, παρέστησαν επίσης τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών κ. Μαρίνα Νικολάου, Νίκος Σύκα, Κυριάκος Χατζηγιάννης, Πανίκος Λεωνίδου και Χρίστος Σενέκης, τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και

Φυσικών Πόρων κ. Ανδρέας Πασιουρτίδης, Χαράλαμπος Πάζαρος, Κυριάκος Χατζηγιάννης, Νίκος Σύκας και Παύλος Μυλωνάς, τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν, Αντρέας Καυκαλιάς, Μαρίνα Νικολάου και Χρύσανθος Σαββίδης, καθώς και οι βουλευτές μη μέλη των επιτροπών κ. Γιώργος Κάρουλλας, Ονούφριος Κουλλά, Δημήτρης Δημητρίου, Μάριος Μαυρίδης, Φωτεινή Τσιρίδου, Γιώργος Λουκαΐδης, Κώστας Κώστα, Νικόλας Παπαδόπουλος, Ζαχαρίας Κουλίας, Χρύση Παντελίδης, Ανδρέας Αποστόλου, Μιχάλης Γιακουμή, Σωτήρης Ιωάννου, Μάριος Καρογιάν, Αλέκος Τρυφωνίδης, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Αλεξάνδρα Ατταλίδου και Ειρήνη Χαραλαμπίδου.

Σημειώνεται ότι οι κ. Μαρίνα Νικολάου, Νίκος Σύκας και Κυριάκος Χατζηγιάννης είναι μέλη σε περισσότερες της μίας εκ των ως άνω επιτροπών.

Στο πλαίσιο των εν λόγω συνεδριάσεων κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον των επιτροπών ο Υπουργός Εσωτερικών, η Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ο Υπουργός Άμυνας, ο τέως Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, ο τότε αναπληρωτής γενικός διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, ο γενικός διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και η τότε αναπληρώτρια γενική διευθύντρια της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η τότε αναπληρώτρια γενική διευθύντρια του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο αναπληρωτής γενικός διευθυντής του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, η διοικητής της Πολιτικής Άμυνας και ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας του Υπουργείου Εσωτερικών, η αναπληρώτρια Έπαρχος Λεμεσού, η τότε αναπληρώτρια Έπαρχος Πάφου, ο διευθυντής του Τμήματος Δασών και ο διευθυντής του Τμήματος Μετεωρολογίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, συνοδευόμενοι από υπηρεσιακούς

παράγοντες, καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Υγείας, του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, του Υφυπουργείου Τουρισμού, ο Αρχηγός Αστυνομίας, ο Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς, εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η Επίτροπος Περιβάλλοντος και Ευημερίας των Ζώων, ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, εκπρόσωποι του Επιτρόπου του Πολίτη, των επαρχιακών οργανισμών αυτοδιοίκησης Λεμεσού και Πάφου, ο δήμαρχος Κουρίου, οι αντιδήμαρχοι Πέγειας, Γεροσκήπου, Τίμης και Αγίας Μαρινούδας, εκπρόσωποι των κοινοτικών συμβουλίων Αγίου Αμβροσίου (Λεμεσού), Αγίου Γεωργίου (Λεμεσού), Άλασσας, Βάσας (Κοιλανίου), Βουνίου, Κοιλανίου, Πάνω Κιβίδων, Λόφου, Μαλιάς, Μανδριών (Λεμεσού), Μαραθούντας, Πάχνας, Πέρα Πεδίου, Ποταμιού, Σουνίου-Ζανακιάς και Φοινοπού, καθώς και εκπρόσωποι του Συμβουλίου Συμπλέγματος Υπηρεσιών Κοινοτήτων Τροόδους, του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), του Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) Πάφου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Λεμεσού, του Συνδέσμου Πυροσβεστών Κύπρου, του Κλάδου Υπαλλήλων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου της Παγκύπριας Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ), του Κλάδου Υπαλλήλων του Τμήματος Δασών της ΠΑΣΥΔΥ, της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημοσίων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, της Παγκύπριας Ένωσης Δασολόγων, της Κυπριακής Ομοσπονδίας Κυνηγίου και Διατήρησης Άγριας Ζωής, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica), του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου (BirdLife Cyprus), της Οικολογικής Κίνησης Κύπρου, της περιβαλλοντικής οργάνωσης «Φίλοι της Γης Κύπρου», των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Παναγροτικός Σύνδεσμος και Ευρωπαϊκός, του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, του

Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, του Σώματος Εθελοντών του “SupportCY”, του Εθελοντικού Τμήματος Έκτακτων Αναγκών (ΕΤΕΑ), της εθελοντικής ομάδας «SOS-Special Operations Squad» και ο τέως διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως είναι γνωστό, στις 23 Ιουλίου 2025 εκδηλώθηκε καταστροφική πυρκαγιά στην κοινότητα Μαλιάς της ορεινής Λεμεσού και εξαπλώθηκε στην ευρύτερη περιοχή. Η εν λόγω πυρκαγιά κατέκαψε πέραν των εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικών χιλιομέτρων γης, ήτοι το 1,3% της έκτασης του νησιού, επέφερε σοβαρό περιβαλλοντικό πλήγμα, προκάλεσε απώλεια κατοικιών και περιουσιών δεκάδων οικογενειών και είχε ως τραγικό αποτέλεσμα τον θάνατο δύο πολιτών. Παράλληλα, πυρκαγιά ξέσπασε την ίδια ημέρα στην επαρχία Πάφου από σκυβαλότοπο.

Στο πλαίσιο της άσκησης του δέοντος κοινοβουλευτικού ελέγχου, οι υπό αναφορά καθ' ύλην αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές συνήλθαν σε τρεις κοινές συνεδρίες, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 5 και 29 Αυγούστου και στις 18 Σεπτεμβρίου 2025, ώστε να ενημερωθούν μεταξύ άλλων για τα αίτια και τις συνέπειες των πυρκαγιών, αλλά και τα προωθούμενα μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης.

Η Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων και οι πρόεδροι των υπό αναφορά επιτροπών ζήτησαν από τους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς και τις αρμόδιες κρατικές αρχές και υπηρεσίες πλήρη ενημέρωση επί του εν λόγω ιδιαίτερα σημαντικού και επίκαιρου θέματος και οι παρόντες βουλευτές υπέβαλαν σειρά ερωτημάτων που ανέδειξαν ποικίλες πτυχές των υπό εξέταση θεμάτων.

Ειδικότερα, τέθηκαν ερωτήματα σε σχέση με την ετοιμότητα και τη δράση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, την εφαρμογή προηγούμενων εισηγήσεων και μελετών για την πρόληψη πυρκαγιών, την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ. 94.669, ημερομηνίας 12 Απριλίου 2023, αναφορικά με τον διορισμό του γενικού

διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ως υπεύθυνου συντονιστή, ο οποίος είχε την αρμοδιότητα άμεσης ενεργοποίησης των υφιστάμενων μηχανισμών πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών υπαίθρου και δασών και τη δυνατότητα να κινήσει το σύστημα κατάσβεσης πυρκαγιών, καθώς και την απουσία του εν λόγω προσώπου στο εξωτερικό κατά τον χρόνο εκδήλωσης των πυρκαγιών. Παράλληλα, επισημάνθηκε η ανάγκη αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και Τμήματος Δασών και εξετάστηκαν οι πρώτες ενέργειες κατά την εκδήλωση των πυρκαγιών, η κινητοποίηση των πτητικών μέσων και η λειτουργία των διαδικασιών ενημέρωσης και εκκένωσης των κοινοτήτων. Επιπροσθέτως, ζητήθηκαν διευκρινίσεις για την υλοποίηση των εξαγγελθέντων μέτρων στήριξης των πληγέντων, για την ανάγκη κατασκευής αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και για την περιβαλλοντική αποκατάσταση και την επανεκκίνηση της αγροτικής δραστηριότητας στις πληγείσες περιοχές.

Περαιτέρω, εγέρθηκαν ερωτήματα σε σχέση με τη διερεύνηση των αιτιών των πυρκαγιών, περιλαμβανομένων των καταγγελιών περί εμπρησμού, αλλά και αναφορικά με τις συνθήκες που οδήγησαν στον θάνατο δύο ανθρώπων. Πέραν των πιο πάνω, υποβλήθηκαν ερωτήματα ως προς τη συνέπεια των δημόσιων διαβεβαιώσεων της κυβέρνησης σε σχέση με το επίπεδο επιχειρησιακής ετοιμότητας της χώρας κατά την αντιπυρική περίοδο.

Συναφώς, στο πλαίσιο αυτό, μέσα από τα υποβληθέντα ερωτήματα και τη συζήτηση διαφάνηκε η ανάγκη για έναν ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό, ο οποίος θα διασφαλίζει έγκαιρη πρόληψη, ενιαίο και αποτελεσματικό συντονισμό όλων των αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς και συνεκτικό πλάνο αποκατάστασης, ώστε να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της Κύπρου έναντι των ολοένα αυξανόμενων κινδύνων που συνεπάγεται η κλιματική αλλαγή.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, δεδομένου ότι ολοκληρώθηκε η υπό αναφορά συζήτηση ενώπιόν τους, αποφάσισαν τη σύνταξη έκθεσης προς την ολομέλεια του σώματος αναφορικά με τα διαμειφθέντα στο πλαίσιο των πιο πάνω συνεδριάσεων και προσχέδιο αυτής τέθηκε ενώπιόν τους, για σκοπούς τοποθέτησης επ' αυτού, σε συνεδρία τους που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαρτίου 2026.

B. ΘΕΣΕΙΣ/ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

1. Υπουργός Εσωτερικών

Στο πλαίσιο της συζήτησης, ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε τις επιτροπές αναφορικά με την εφαρμογή των κυβερνητικών μέτρων για την ανακούφιση των πληγέντων από τις πυρκαγιές, καθώς και για τη μετάβαση ομάδας εμπειρογνομόνων από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής για να συνδράμει στη διερεύνηση της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε στην ορεινή Λεμεσό.

Σε ό,τι αφορά τη στήριξη των πυρόπληκτων, αναφέρθηκε στην καταβολή εφάπαξ βοηθήματος για την κάλυψη βασικών αναγκών, παραθέτοντας στοιχεία ως προς τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν. Επιπροσθέτως, τόνισε ότι έχουν απλοποιηθεί οι διαδικασίες για την παροχή αποζημιώσεων και αναφέρθηκε τόσο στη συνεργασία με το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), το οποίο έχει προβεί σε εκτίμηση ζημιών σε πραγματικές τιμές αγοράς, όσο και στην κατά χάριν οικονομική βοήθεια αναφορικά με τις μη αδειοδοτημένες οικοδομές, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εκτιμηθείσας ζημιάς. Περαιτέρω, διευκρίνισε μεταξύ άλλων ότι οι αποζημιώσεις για μερική ή ολική καταστροφή θα δοθούν σε πραγματικές τιμές αγοράς, με συμπερίληψη του κόστους ενεργειακής αναβάθμισης και στατικής επάρκειας των νέων οικοδομών, κατόπιν σχετικής εισήγησης του ΕΤΕΚ. Παράλληλα, σημείωσε ότι παρέχεται συνδρομή για σκοπούς προσωρινής στέγασης των πυρόπληκτων και ότι καταρτίστηκε κατάλογος

προσωρινών καταλυμάτων, με δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας των ενδιαφερόμενων πολιτών και με πρώτιστο στόχο να προσφερθούν κατάλληλες λύσεις και να εξεταστούν ακόμη και εξατομικευμένες περιπτώσεις, όπου απαιτείται ειδική μεταχείριση.

Τοποθετούμενος αναφορικά με τις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών στη διαχείριση πυρκαγιών, ο ίδιος αξιωματούχος ανέφερε ότι η Πολιτική Άμυνα είναι η αρμόδια αρχή της Δημοκρατίας για την ενεργοποίηση και την εφαρμογή του σχεδίου «Πολύβιος», στο οποίο προβλέπονται οι διαδικασίες εκκένωσης πολιτών από κατοικημένες περιοχές σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Το εν λόγω σχέδιο προνοεί την εμπλοκή του μόνιμου προσωπικού της Πολιτικής Άμυνας, του δικτύου των εγγεγραμμένων εθελοντών και των τοπικών αρχών. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σχέδιο «Πολύβιος», τα κοινοτικά συμβούλια ενημερώνονται για την εμπλοκή και τις ευθύνες τους και εκάστη κοινότητα καταρτίζει το οικείο σχέδιο εκκένωσης, σε συνεργασία με την Πολιτική Άμυνα, το οποίο επικαιροποιείται σε ετήσια βάση. Συναφώς, κατά την περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου του έτους 2025, πραγματοποιήθηκαν οι σχετικές εκπαιδεύσεις των κοινοταρχών.

Περαιτέρω, για σκοπούς αναβάθμισης της Πολιτικής Άμυνας, τον Οκτώβριο του 2023 και έπειτα από τις συστάσεις εμπειρογνομώνων, προωθήθηκαν οι απαιτούμενες ενέργειες για τη μετεξέλιξη της Πολιτικής Άμυνας σε Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας. Προς υλοποίηση του εν λόγω στόχου, ζητήθηκε μέσω της Διεύθυνσης Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η συνδρομή του γαλλικού οργανισμού Expertise France και εκπονήθηκε μελέτη για σκοπούς υιοθέτησης ενός σύγχρονου συστήματος πολιτικής προστασίας.

Συναφώς, όπως ο ίδιος αξιωματούχος δήλωσε, ύστερα από τις καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν τον τόπο, αποτελεί αδήριτη ανάγκη όπως επέλθουν βελτιώσεις στον τομέα της πρόληψης και κατάσβεσης πυρκαγιών. Ως εκ τούτου, στη βάση των πορισμάτων της μελέτης, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 4 Ιουνίου 2025, έλαβε απόφαση

για τη δημιουργία Εθνικού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας, ο οποίος θα λειτουργεί ως ενιαίο πλαίσιο συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων φορέων, με στόχο τη μέγιστη αξιοποίηση των υπηρεσιακών δυνάμεων, προς όφελος της αποδοτικότερης διαχείρισης έκτακτων αναγκών.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, προχωρεί η εσωτερική αναδιάρθρωση των δομών της Πολιτικής Άμυνας, με την οργάνωση εξειδικευμένων τομέων, οι οποίοι θα καλύπτουν όλα τα στάδια της διαχείρισης μιας καταστροφής. Περαιτέρω, έχει ήδη αρχίσει η διαδικασία αναθεώρησης των επιχειρησιακών σχεδίων, μεταξύ των οποίων και του σχεδίου «Πολύβιος», σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς, με απώτερο στόχο την αποσαφήνιση των προνοιών του σχεδίου και την αντιμετώπιση κρίσιμων ελλείψεων, όπως η μη πρόβλεψη υποχρεωτικής ενημέρωσης της Πολιτικής Άμυνας για κατασκηνώσεις ή μεμονωμένες κατοικίες και κτηνοτροφικά υποστατικά.

Αναφερόμενος στο Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης του πληθυσμού μέσω της αποστολής μαζικών και ταυτόχρονων μηνυμάτων στα κινητά τηλέφωνα των πολιτών που βρίσκονται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (Public Warning System), δήλωσε ότι προκηρύχθηκε ανοιχτός διαγωνισμός το 2022. Ωστόσο, οι προσφορές ακυρώθηκαν τον Μάιο του 2024, ύστερα από προσφυγές που υποβλήθηκαν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Το όλο ζήτημα τέθηκε ως προτεραιότητα και τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους επαναπροκηρύχθηκε διαγωνισμός. Το χρονοδιάγραμμα υποβολής ενστάσεων για το τεχνικό μέρος του διαγωνισμού έληξε και δεν υποβλήθηκαν ενστάσεις. Συνεπώς, η διαδικασία θα προχωρήσει αξιολογώντας το οικονομικό μέρος, με στόχο την κατακύρωση του έργου στον επιτυχόντα προσφοροδότη περί τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2025. Παράλληλα, επί του όλου ζητήματος, τόνισε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις περιστατικών έκτακτης ανάγκης η ασφάλεια των πολιτών πρέπει να εξασφαλίζεται ανεξαρτήτως της πρόσβασης και της εξοικείωσής τους με τα σύγχρονα μέσα τεχνολογίας.

Όσον αφορά τους εθελοντές, ο ίδιος αξιωματούχος αναφέρθηκε στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που λήφθηκε τον Σεπτέμβριο του 2024 για επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης όλων των ομάδων εθελοντών σε δήμους και κοινότητες για θέματα πρόληψης και καταστολής πυρκαγιών.

Σε σχέση με την καθαριότητα, σημείωσε ότι οι επαρχιακές διοικήσεις έχουν την αρμοδιότητα για καθαρισμό των αγροτικών δρόμων, σε συνεννόηση με τα κοινοτικά συμβούλια, αλλά υφίσταται η ανάγκη στήριξης των κοινοτήτων με επιπρόσθετες πιστώσεις για την καθαριότητα γεωργικής γης. Συνεπώς, πέραν των ποσών που έχουν οι έπαρχοι στη διάθεσή τους ετησίως για σκοπούς καθαριότητας, παραχωρήθηκε χορηγία ύψους ενός εκατομ. ευρώ (€1.000.000) προς δεκαέξι (16) συμπλέγματα υπηρεσιών κοινοτήτων των οποίων οι κοινότητες γειτνιάζουν με δασική γη, για σκοπούς εκτέλεσης των απαραίτητων εργασιών καθαρισμού της γεωργικής γης σε περιοχές που εγκαταλελειμμένη γη έχει καταστεί επικίνδυνη για πυρκαγιά. Η εν λόγω χορηγία κυμαίνεται από είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000) μέχρι εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000) ανά σύμπλεγμα. Σε ό,τι αφορά τον καθαρισμό υπαίθριων χώρων, οι επαρχιακές διοικήσεις επικοινωνούν με τις τοπικές αρχές οι οποίες έχουν την αρμοδιότητα ενημέρωσης των ιδιοκτητών και την πρωταρχική ευθύνη για τον καθαρισμό. Περαιτέρω, το Υπουργείο Εσωτερικών παραχωρεί στις κοινότητες χορηγία για αγορά μονοκάμπινου οχήματος εξοπλισμένου με αντλία πυρόσβεσης, η οποία ανέρχεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του κόστους αγοράς.

Πέραν των πιο πάνω, ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι στην κατάσβεση πυρκαγιών εμπλέκεται επίσης η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, η οποία προβαίνει σε περιπολίες. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν αυξημένες περιπολίες κατά τη διάρκεια του έτους και εντοπίστηκαν εγκαίρως τουλάχιστον είκοσι μία (21) πυρκαγιές παγκύπρια.

2. Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Η Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος αναφέρθηκε στις επιπτώσεις της πυρκαγιάς της 23^{ης} Ιουλίου, στην έκταση της καταστροφής, στις αδυναμίες που εντοπίστηκαν, αλλά και στις ενέργειες που δρομολογούνται για τη στήριξη των πληγέντων και την ενίσχυση του μηχανισμού πυροπροστασίας, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας και τη βελτίωση της προστασίας των δασών, της υπαίθρου και των πολιτών.

Σύμφωνα με την εν λόγω αξιωματούχο, το 96,11% της καμένης γης ήταν ιδιωτική γη και το 3,89% χαλίτικη γη, ενώ δεν κάηκε κρατικό δάσος. Η ζημιά σε δεκατέσσερις χιλιάδες διακόσια πενήντα (14 250) δεκάρια γεωργικής γης, ιδίως εγκαταλελειμμένης, ανέδειξε χρόνιες αδυναμίες του πρωτογενούς τομέα, παρά τις διαχρονικές χρηματοδοτήσεις από την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαία η αναθεώρηση της στρατηγικής στήριξης του γεωργικού τομέα.

Για σκοπούς στήριξης των πληγέντων, η Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος δήλωσε ότι εφαρμόζονται τρία σχέδια συνολικού ύψους €23,5 εκατομ. Ειδικότερα, τα εν λόγω σχέδια, σε σχέση με τα οποία παρέθεσε αριθμητικά στοιχεία, αφορούν την αναπλήρωση απώλειας εισοδήματος για ένα έτος, την ενίσχυση έως ογδόντα τοις εκατό (80%) για επαναδραστηριοποίηση των εγγεγραμμένων αγροτών στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) και την επιδότηση έως εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) για μη εγγεγραμμένους στον ΚΟΑΠ.

Παράλληλα, σύμφωνα με την ίδια, εγκρίθηκε κονδύλι ύψους €3 εκατομ. για περιβαλλοντική αποκατάσταση και ο σχετικός σχεδιασμός συντονίζεται από το Τμήμα Περιβάλλοντος, εστιάζοντας στη διαχείριση αποβλήτων και στην αντιπλημμυρική προστασία των πληγεισών περιοχών. Επιπροσθέτως, υλοποιούνται σχέδια χορηγιών για γεννήτριες και άλλες ανάγκες υποδομών στις κοινότητες.

Αναφορικά με την αντιπυρική πολιτική και την επιχειρησιακή ετοιμότητα, το Τμήμα Δασών έχει ενισχυθεί σημαντικά, λόγω της αύξησης του προσωπικού, ήτοι από

πεντακόσιους έντεκα (511) δασοπυροσβέστες το 2021, σε επτακόσιους δύο (702) δασοπυροσβέστες σήμερα, αλλά και λόγω της επαναλειτουργίας του Δασικού Κολλεγίου, του αριθμού των πυροσβεστικών οχημάτων που ανέρχεται στα εκατόν οχτώ (108) οχήματα, της αυστηροποίησης της νομοθεσίας για καθαρισμό ξερών χόρτων και απομάκρυνση παράνομων σκυβαλότοπων και της ενίσχυσης της διαχείρισης της βλάστησης με ελεγχόμενη καύση, βόσκηση και δωρεάν θρυμματιστές σε κοινότητες. Παράλληλα, έχουν δρομολογηθεί επιπρόσθετα μέτρα ενίσχυσης των δασοπυροσβεστικών δυνάμεων.

Σε σχέση με την πυροπροστασία από αέρος, σημείωσε ότι οι περιπολίες αυξήθηκαν από εκατό (100) ώρες το 2021, σε εξακόσιες πενήντα (650) το 2024, με στόχο πάνω από χίλιες (1 000) ώρες το 2025. Επιπλέον, τα πτητικά μέσα διπλασιάστηκαν και πιο συγκεκριμένα από επτά (7) που ήταν μέχρι το 2023, σήμερα διατίθεται δεκατέσσερα (14) επιχειρησιακά μέσα, τα οποία δύναται να προβούν σε μεταφορά 36,2 τόνων νερού. Όπως η ίδια δήλωσε, τα πτητικά μέσα την πρώτη ημέρα των πυρκαγιών ήταν δεκατρία (13), ενώ τη δεύτερη ημέρα ανήλθαν σε είκοσι ένα (21), ήτοι έντεκα (11) αεροπλάνα και δέκα (10) ελικόπτερα, με δύο (2) εξ αυτών να αναλαμβάνουν τον εναέριο συντονισμό.

Πέραν των πιο πάνω, η εν λόγω αξιωματούχος αναφέρθηκε στις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη μεταφορά της Μονάδας Πτητικών Μέσων στην Εθνική Φρουρά και επισήμανε ότι υπήρξε ολοκληρωμένη προεργασία, περιλαμβανομένης της μεταφοράς προσωπικού, της παραλαβής στόλου και της εκπαίδευσης.

Απαντώντας σε σχετικά ερωτήματα από πλευράς των βουλευτών, η υπουργός δήλωσε ότι η επιχειρησιακή διοίκηση της πυρόσβεσης ήταν στη βάση των επιχειρησιακών σχεδίων και, σύμφωνα με τα εν λόγω σχέδια, ο Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος για τη συντονισμένη αντιμετώπιση πυρκαγιών σε περιοχές ευθύνης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου.

Επιπροσθέτως, όπως η ίδια ανέφερε, ο ορισθείς ως υπεύθυνος συντονιστής σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς με βάση τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που απουσίαζε λόγω συμμετοχής του σε εκδήλωση για τις μαύρες επετείους στην Αυστραλία, εκπροσωπώντας την κυβέρνηση, ουδέποτε είχε επιχειρησιακό ρόλο, αλλά εποπτικό και συντονιστικό ρόλο, σε επίπεδο προετοιμασίας. Περαιτέρω, είχαν οριστεί δύο ανώτεροι λειτουργοί για την άσκηση κατά την απουσία του των διοικητικών καθηκόντων του και σε προγενέστερο στάδιο ο ίδιος είχε ενημερώσει τους επικεφαλής των αρμόδιων σωμάτων για το ενδεχόμενο συμβάντος.

Όσον αφορά την πρόοδο εφαρμογής μέτρων αποκατάστασης σε πυρόπληκτες περιοχές, ενημέρωσε ότι το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων υλοποιεί σχέδιο αντιπλημμυρικών έργων σε δύο φάσεις, με είκοσι πέντε (25) πρώτης προτεραιότητας αναβαθμούς να ολοκληρώνονται έως τον Οκτώβριο του 2025. Επιπροσθέτως, προωθείται η παροχή γεννητριών για υδρευτικούς και αρδευτικούς σκοπούς.

Στον πρωτογενή τομέα, καταβλήθηκε ενίσχυση για απώλεια εισοδήματος ύψους €3,1 εκατομ. σε χίλιους τριακόσιους έντεκα (1 311) δικαιούχους και αξιολογούνται αιτήσεις για σχέδια επαναδραστηριοποίησης. Η απομάκρυνση μπάζων, ο εντοπισμός επικινδύνων περιοχών και η διαχείριση καμένων δέντρων υλοποιούνται από τα αρμόδια τμήματα και υπηρεσίες.

Περαιτέρω, όπως επισήμανε, διενεργούνται περιβαλλοντικές αξιολογήσεις, σχεδιασμός δενδροφυτεύσεων και παρακολούθηση ποιότητας αέρα και αγροτικών προϊόντων. Παράλληλα, εφαρμόζεται ειδικό σύστημα πρόγνωσης πυρομετεωρολογικών κινδύνων, το οποίο υποστηρίζει την επιχειρησιακή ετοιμότητα. Τέλος, το Τμήμα Γεωργίας ετοιμάζει σχέδιο αναβίωσης εγκαταλελειμμένων αμπελώνων για ενίσχυση της αντιπυρικής προστασίας.

2. Υπουργός Άμυνας

Ο Υπουργός Άμυνας αναφέρθηκε στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2025 για αναβάθμιση και υπαγωγή στο Υπουργείο Άμυνας της Μονάδας Πτητικών Μέσων του Τμήματος Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και στην ανάθεση της επιχειρησιακής αποστολής της μονάδας στην Εθνική Φρουρά από την 1^η Ιουλίου 2025 και σημείωσε ότι στις επιμέρους λεπτομέρειες υλοποίησης της εν λόγω απόφασης θα αναφερθεί ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς. Συναφώς, επισήμανε την ανάγκη διεξαγωγής της συζήτησης με εποικοδομητικό τρόπο, ώστε οι θέσεις των εμπλεκομένων να αξιολογηθούν ορθά και να αξιοποιηθούν στη λήψη των αναγκαίων αποφάσεων ή/και μέτρων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των καταστροφικών συνεπειών των πυρκαγιών, με πρώτιστο μέλημα την ασφάλεια των πολιτών και την προστασία του περιβάλλοντος.

3. Τέως Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αναφέρθηκε στην ανάγκη ενίσχυσης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου για την καλύτερη εκτέλεση της αποστολής της και δήλωσε ότι η προσπάθεια αυτή επικεντρώνεται στην παροχή των αναγκαίων εφοδίων και στην εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών για την πρόληψη και την καταστολή των πυρκαγιών.

Όπως ο ίδιος δήλωσε, από το 2023 και μέχρι σήμερα, το προσωπικό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου αυξήθηκε κατά εκατόν ενενήντα ένα (191) άτομα. Παράλληλα, προχώρησε η προμήθεια δύο (2) κινητών κέντρων επιχειρήσεων και δημιουργήθηκε δίκτυο για τη μεταφορά εικόνας και άλλων δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, το οποίο αυξάνει σημαντικά την επιτήρηση του εδάφους. Επιπροσθέτως, αποκτήθηκαν τέσσερα (4) μη επανδρωμένα αεροσκάφη (drones) και ολοκληρώθηκε η μελέτη για την επέκταση του ολιστικού συστήματος επιτήρησης και την απόκτηση περαιτέρω τεχνολογικού εξοπλισμού για τη νυχτερινή και ημερήσια επιτήρηση βιομηχανικών ζωνών και κρίσιμων υποδομών.

Πέραν των πιο πάνω, σύμφωνα με τον ίδιο, η ενίσχυση του στόλου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου περιλαμβάνει την προσθήκη δεκαοχτώ (18) νέων πυροσβεστικών οχημάτων και δρομολογείται η απόκτηση, μέχρι το 2026, άλλων τεσσάρων (4) αντλιοφόρων και επτά (7) βυτιοφόρων πυροσβεστικών οχημάτων. Περαιτέρω, ενημέρωσε τις επιτροπές για την πρόοδο των σχεδιασμών για την ίδρυση του ενιαίου συντονιστικού κέντρου επιχειρήσεων και τη δημιουργία του ελικοδρομίου Σολέας-Μαραθάσας.

Αναφερόμενος στις υπό αναφορά πυρκαγιές, επισήμανε ότι, λόγω της ταχύτητας εξάπλωσης και της έντασης της φωτιάς, απαιτήθηκε η ενεργοποίηση των ειδικών σχεδίων «Ίκαρος II» και «Πυρσός», με βάση τις συνθήκες του πεδίου. Όπως ο ίδιος τόνισε, παρά την αποτελεσματικότητα των σχεδίων, υπήρξαν αδυναμίες και αστοχίες κατά την εφαρμογή τους, οι οποίες πρέπει να μελετηθούν και να διορθωθούν, ώστε να ενισχυθεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα στο μέλλον.

Περαιτέρω, ο εν λόγω αξιωματούχος σημείωσε ότι η αποκοπή και εκκένωση δρόμων γίνεται κατόπιν ενημέρωσης από την Αστυνομία Κύπρου. Τέλος, όσον αφορά τις έρευνες από την Αστυνομία Κύπρου για εμπρησμό και για τον τραγικό θάνατο δύο πολιτών, ενημέρωσε ότι συνεχίζονται οι διαδικασίες διερεύνησης.

4. Γενικός διευθυντής Υπουργείου Εσωτερικών

Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, τοποθετούμενος επί των ερωτημάτων που τέθηκαν ως προς την εκκένωση της κατασκήνωσης στη Λόφου, δήλωσε ότι το συγκεκριμένο περιστατικό έτυχε του δέοντος χειρισμού από την Πολιτική Άμυνα και επιφυλάχθηκε να υποβάλει ενώπιον των επιτροπών σχετικό γραπτό υπόμνημα. Ωστόσο, ο ίδιος επισήμανε ότι η διαδικασία που ακολουθείται όσον αφορά την εκκένωση περιοχών προβλέπει ότι η σχετική οδηγία δίδεται καταρχάς στην Πολιτική Άμυνα από την υπηρεσία που είναι επικεφαλής του επεισοδίου και ακολούθως καλούνται από την εν λόγω

υπηρεσία οι κοινοτάρχες, ώστε να προχωρήσουν στην εκκένωση της οικείας περιοχής βάσει της οδηγίας αυτής.

Περαιτέρω, ανέφερε ότι η όλη διαδικασία διαχείρισης των πυρκαγιών, περιλαμβανομένης της εφαρμογής του σχεδίου «Πολύβιος», τυγχάνει αξιολόγησης και ως εκ τούτου η εκτελεστική εξουσία αποφάσισε να προωθήσει το συντομότερο δυνατό τις απαιτούμενες νομοθετικές και άλλες ρυθμίσεις, προκειμένου να καταστεί δυνατή η σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας και η ενοποίηση κρίσιμων λειτουργιών του κράτους για την αποτελεσματική αντιμετώπιση πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και άλλων κρίσεων, υπό το Υπουργείο Εσωτερικών.

Επιπροσθέτως, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ενημέρωσε ότι, σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και προς υλοποίηση των έργων αποκατάστασης, προωθούνται οι απαιτούμενες ενέργειες για επίταξη ιδιωτικών περιουσιών.

Παράλληλα, όσον αφορά τις διαδικασίες αποζημίωσης των πληγέντων, το ΕΤΕΚ ολοκλήρωσε μέχρι τις 18 Σεπτεμβρίου 2025 τις εκτιμήσεις για επτακόσιες δεκατέσσερις (714) οικοδομές. Όπως ανέφερε, εντοπίστηκαν επίσης τα μη αδειοδοτημένα υποστατικά, για τα οποία ζητήθηκε από τους ιδιοκτήτες να υποβάλουν αίτηση στον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης Λεμεσού. Αναφορικά με τις εν λόγω περιπτώσεις, η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προβλέπει την καταβολή του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της αποζημίωσης με την αίτηση και του υπόλοιπου ποσού έπειτα από εξέταση του φακέλου. Όπως ο ίδιος διευκρίνισε, η πολιτική πρόθεση για τα μη αδειοδοτημένα υποστατικά καταγράφεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που προβλέπει ότι με την κατάθεση της αίτησης θα χορηγηθεί το εν λόγω ποσοστό της αποζημίωσης και ότι για το υπόλοιπο ποσό θα πρέπει να εξεταστεί η υπόθεση από τον εν λόγω οργανισμό. Παρά ταύτα, ενδεχομένως να αξιολογηθεί περαιτέρω το όλο θέμα, δεδομένου ότι δεν θα καταστεί εφικτή η αδειοδότηση ορισμένων υποστατικών.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες υφίσταται ιδιωτική ασφάλεια, διευκρίνισε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών προτίθεται να καλύψει τη διαφορά σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ του ποσού της ασφάλισης και της πραγματικής αξίας της ζημιάς, κυρίως εάν η ασφάλεια χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανείου και ο ιδιοκτήτης έχει μείνει χωρίς κατοικία. Συναφώς, επισήμανε ότι το θέμα είναι σύνθετο και βρίσκεται υπό αξιολόγηση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, τις ασφαλιστικές εταιρείες και τις τράπεζες, ώστε να καθοριστεί η τελική προσέγγιση του ζητήματος.

Επιπροσθέτως, επίδομα ενοικίου αναφορικά με το πρώτο τρίμηνο έχει ήδη καταβληθεί ή δρομολογηθεί για τους πληγέντες των οποίων οι μόνιμες κατοικίες είναι μη κατοικήσιμες. Παράλληλα, για σκοπούς πρόληψης, εγκρίθηκε επιπλέον χρηματοδότηση για καθαρισμούς περιμετρικά των κοινοτήτων για σκοπούς πυροπροστασίας. Τέλος, αναφορικά με τις τουρκοκυπριακές περιουσίες, η αρμόδια υπηρεσία θα αναλάβει την επιδιόρθωση ή αποκατάσταση, με βάση τις ειδικές συνθήκες εκάστης περίπτωσης.

5. Γενικός διευθυντής Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Ο γενικός διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης ενημέρωσε τις επιτροπές ότι κατά την εκδήλωση και εξέλιξη της συγκεκριμένης πυρκαγιάς απουσίαζε στο εξωτερικό σε υπηρεσιακή αποστολή, ως Προϊστάμενος Διοίκησης της Προεδρίας, εκπροσωπώντας την κυβέρνηση σε εκδηλώσεις της ομογένειας στην Αυστραλία για την καταδίκη του πραξικοπήματος και της εισβολής. Όπως ο ίδιος δήλωσε, η απουσία του δεν επηρέασε την ανταπόκριση των αρμόδιων υπηρεσιών στην κατάσβεση της πυρκαγιάς, καθότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 12 Απριλίου 2023, με την οποία διορίστηκε ως υπεύθυνος συντονιστής, δεν δύναται να υποκαταστήσει την εφαρμογή των υφιστάμενων επιχειρησιακών σχεδίων. Ειδικότερα, τα εν λόγω σχέδια καθορίζουν ποιος και με ποιον τρόπο ενεργεί σε εκάστη συγκεκριμένη περίπτωση, καθώς και το πρόσωπο που αναλαμβάνει τον συντονιστικό ρόλο, ανάλογα

με τα όρια ευθύνης του Αρχιπυράρχου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και του διευθυντή του Τμήματος Δασών.

Αναφορικά με τον συντονιστικό ρόλο του ίδιου, ως αυτός ορίζεται στην προαναφερθείσα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ενημέρωσε την επιτροπή ότι κάθε χρόνο συγκαλείται, με δική του πρωτοβουλία, συντονιστική σύσκεψη στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, με τη συμμετοχή των αρμόδιων υπηρεσιών, προς αξιολόγηση της ετοιμότητας ενόψει της αντιπυρικής περιόδου. Η εν λόγω σύσκεψη φέτος πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 2025, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από όλα τα εμπλεκόμενα υπουργεία, την Εθνική Φρουρά, την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου, το Τμήμα Δασών και άλλους φορείς, προκειμένου να εξεταστεί το επίπεδο ετοιμότητας και να ληφθούν αποφάσεις για περαιτέρω ενίσχυσή της.

Περαιτέρω, ο ίδιος ενημέρωσε τις επιτροπές ότι, πριν από την αναχώρησή του για την Αυστραλία, συγκάλεσε επιπρόσθετη σύσκεψη στο γραφείο του, στην οποία συμμετείχαν ο Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και ο διευθυντής του Τμήματος Δασών, στο πλαίσιο της οποίας δόθηκαν συμπληρωματικές οδηγίες για την αντιμετώπιση τυχόν εκδήλωσης πυρκαγιάς. Λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα επιχειρησιακά σχέδια, δεν κρίθηκε αναγκαίος ο ορισμός αντικαταστάτη κατά την απουσία του.

Απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, ο ίδιος ανέφερε ότι υπήρχε συνεχής επικοινωνία και συντονισμός τόσο με τον Αρχιπύραρχο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου όσο και με τον διευθυντή του Τμήματος Δασών, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση της κατάστασης. Ωστόσο, εκ του αποτελέσματος διαπιστώθηκε ότι στην προκειμένη πυρκαγιά ενδεχομένως να υπήρξαν λάθη και αδυναμίες. Ως εκ τούτου, έχουν ήδη ληφθεί αποφάσεις για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση της διάβρωσης του εδάφους, επισήμανε ότι διενεργήθηκε εκτεταμένη μελέτη από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, τόσο για την

αντιμετώπιση του εν λόγω φαινομένου όσο και για τον περιορισμό του κινδύνου πλημμύρας στο φράγμα του Κούρρη, καθώς και ότι εξετάστηκε το ενδεχόμενο λήψης έκτακτων μέτρων σε περίπτωση έκδοσης κίτρινης προειδοποίησης για πλημμύρα. Ειδικότερα, ο ίδιος ανέφερε ότι πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στην πληγείσα περιοχή, έγινε χαρτογράφηση των επικίνδυνων σημείων και εντοπίστηκαν τα σημεία στα οποία πρέπει να υλοποιηθούν αντιπλημμυρικά έργα. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι εργασίες για ορισμένα εξ αυτών έχουν ήδη αρχίσει και αναμένεται να ολοκληρωθούν περί τα τέλη Οκτωβρίου του 2025. Περαιτέρω, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, αναμένεται ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα θα ρυθμιστούν τα ζητήματα τα οποία προέκυψαν λόγω της ανάγκης επέμβασης σε ιδιωτικές περιουσίες για σκοπούς υλοποίησης των απαιτούμενων έργων.

Σε σχέση με την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί λόγω της πυρκαγιάς, ανέφερε ότι με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 30 Ιουλίου 2025, εγκρίθηκε η υλοποίηση τριών (3) μέτρων, με συνολικό προϋπολογισμό ύψους περίπου €23,5 εκατομ., τα οποία περιλαμβάνουν άμεση οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη της απώλειας εισοδήματος των γεωργών για ένα (1) έτος και έκδοση ειδικών σχεδίων για την επαναδραστηριοποίηση των γεωργών, με αυξημένη επιδότηση σε περίπτωση δήλωσης της καλλιέργειας στον ΚΟΑΠ.

6. Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Αναφορικά με την περιβαλλοντική διάσταση των επιπτώσεων της πυρκαγιάς, η εκπρόσωπος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος παρουσίασε συνοπτικά τις δράσεις που έχουν υλοποιηθεί ή προγραμματίζονται από τα αρμόδια τμήματα του εν λόγω υπουργείου. Οι δράσεις αυτές αφορούν, κυρίως, τη λήψη μέτρων αντιπλημμυρικής προστασίας, όπως ο καθαρισμός των ερεισμάτων και η ενίσχυση των πρηνών κατά μήκος του οδικού δικτύου,

την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, με ενδεικτικό μέτρο τον καθαρισμό μπάζων, καθώς και την αποκατάσταση του κατεστραμμένου φυσικού τοπίου, μέσω της απομάκρυνσης καμένων δέντρων και της δενδροφύτευσης με μη πυρόφιλα είδη.

7. Αρχηγός Αστυνομίας

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, τοποθετούμενος επί του θέματος της διερεύνησης από το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Λεμεσού των αιτιών της πυρκαγιάς και του αφύσικου θανάτου ζεύγους στην πληγείσα περιοχή, ανέφερε ότι λήφθηκαν εξήντα πέντε (65) καταθέσεις και εβδομήντα οκτώ (78) συνεντεύξεις. Όσον αφορά τα περί ασύμμετρων απειλών και κακόβουλης ενέργειας ή/και εμπρησμού, υπογράμμισε με σαφήνεια ότι μέχρι στιγμής από τις εξετάσεις που διενεργήθηκαν και τις μαρτυρίες που εξασφαλίστηκαν δεν προκύπτει οποιαδήποτε τέτοια ένδειξη.

Ερωτηθείς για τις ακριβείς συνθήκες θανάτου του ζεύγους, ο Αρχηγός Αστυνομίας αναφέρθηκε στην ευθύνη της υπηρεσίας του να αποκόπτει δρόμους και να διευκολύνει την κυκλοφορία. Παράλληλα, δήλωσε ότι ο δρόμος αποκόπηκε αρχικά με κατεύθυνση από τα νότια προς τα βόρεια, ήτοι από την Άλασσα προς την Τριμήκληνη, ενώ στις 20:05, λόγω της σφοδρότητας της φωτιάς, αποκόπηκε και από την αντίθετη πλευρά. Ο ίδιος αξιωματούχος δήλωσε περαιτέρω ότι, παρά το γεγονός ότι για τη διαλεύκανση των αιτιών θανάτου του ζεύγους θα διενεργηθεί θανατική ανάκριση, από τη μέχρι στιγμής διερεύνηση προκύπτει ότι το ζεύγος αναχώρησε από το χωριό Σιλίκου στις 19:55, αφού είχε ενημερωθεί για την επικινδυνότητα του δρόμου Τριμήκληνης προς Άλασσα. Ωστόσο, παρά τις οδηγίες που είχε λάβει να κατευθυνθεί στον δρόμο Τριμήκληνης προς Άγιο Μάμα, φαίνεται ότι τις αγνόησε, με αποτέλεσμα να εισέλθει στον δρόμο στον οποίο συνέβη το μοιραίο.

8. Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου

Ο Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου αναφέρθηκε στις εξαιρετικά δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν την ημέρα εκδήλωσης της

πυρκαγιάς στην ορεινή Λεμεσό, καθώς και στην ταυτόχρονη ύπαρξη ενεργών εστιών πυρκαγιάς στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, επισημαίνοντας την ανάγκη για ταυτόχρονη ανάπτυξη πυροσβεστικών δυνάμεων σε πολλαπλά σημεία. Όπως ο ίδιος δήλωσε, παρά τις αντίξοες συνθήκες, τα μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου προέβησαν σε άμεση κινητοποίησή τους μετά την ειδοποίηση για την εκδήλωση της πυρκαγιάς και επέδειξαν επαγγελματισμό, ετοιμότητα και αυταπάρνηση, εκτελώντας με ακρίβεια τις σχετικές οδηγίες.

Περαιτέρω, εξέφρασε έντονο προβληματισμό για τη λειτουργία παράνομων σκουβαλότοπων ανά το παγκύπριο, καθώς και για την αυξητική τάση που παρουσιάζουν τα περιστατικά κακόβουλης πρόκλησης πυρκαγιών, σημειώνοντας την ύπαρξη ενδεχομένως ασύμμετρης απειλής κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ειδικότερα, όσον αφορά την υπό αναφορά πυρκαγιά στην ορεινή Λεμεσό, ενημέρωσε ότι, κατόπιν σχετικής επικοινωνίας με τον πρόεδρο του Ινστιτούτου Κύπρου, περιήλθαν σε γνώση του πληροφορίες για την ύπαρξη δύο (2) ταυτόχρονων εστιών φωτιάς, ως προκύπτει από δορυφορικό φωτογραφικό υλικό. Η εν λόγω πληροφορία διαβιβάστηκε στην Αστυνομία Κύπρου για περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να εξεταστεί το ενδεχόμενο κακόβουλης πρόκλησης της πυρκαγιάς.

Επιπροσθέτως, αναφέρθηκε στις ενέργειες συντονισμού και συνεχούς ενημέρωσης των εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Επ' αυτού, επισήμανε ότι, εκτιμώντας την κρισιμότητα της κατάστασης, έκρινε σκόπιμη την άμεση ενεργοποίηση του σχεδίου «Ίκαρος II» αντί του «Ίκαρος I», καθώς και του σχεδίου «Πυρσός».

Απαντώντας επίσης σε σωρεία ερωτημάτων αναφορικά με την ανάληψη ή μη από τον ίδιο ρόλου υπεύθυνου συντονιστή, διευκρίνισε ότι, πέραν της επιχειρησιακής ευθύνης της υπηρεσίας της οποίας προΐσταται, ο ίδιος ανέλαβε τον ρόλο του συντονισμού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, με στόχο την παρουσία εκπροσώπων τους στο κέντρο που δημιουργήθηκε στο σημείο της πυρκαγιάς. Επισήμανε δε ότι πριν από την αναχώρηση

για την Αυστραλία του ορισθέντος προσώπου ως υπεύθυνου συντονιστή σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς, με βάση τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, κλήθηκε μαζί με τον διευθυντή του Τμήματος Δασών σε κατ' ιδίαν συνάντηση με το εν λόγω πρόσωπο, κατά την οποία ενημερώθηκαν για το επικείμενο ταξίδι, καθώς και ότι στην απουσία συντονιστή η κάθε αρμόδια υπηρεσία θα αναλάμβανε τη διαχείριση τυχόν προκληθείσας πυρκαγιάς η οποία εμπίπτει στον τομέα ευθύνης της.

Αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου στην κατάσβεση πυρκαγιών στην ύπαιθρο, ο Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου δήλωσε ότι η εν λόγω απόφαση λήφθηκε το 1994, χωρίς έκτοτε να παραχωρηθούν στην υπηρεσία οι απαραίτητες πιστώσεις και το αναγκαίο προσωπικό, ώστε να δύναται να ανταποκριθεί επαρκώς στον ρόλο αυτό. Ενημέρωσε επίσης για το εύρος των αρμοδιοτήτων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων επιχειρήσεις διάσωσης, απεγκλωβισμοί από τροχαία δυστυχήματα, κατάσβεση πυρκαγιών σε επαγγελματικά και ιδιωτικά υποστατικά εντός κατοικημένων περιοχών, καθώς και αντιμετώπιση πυρκαγιών στην ύπαιθρο. Συναφώς, εξέφρασε έντονο προβληματισμό για τον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων στη διαχείριση πυρκαγιών, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η κατάσβεση πυρκαγιών στην ύπαιθρο εμπίπτει στην αρμοδιότητα και αποτελεί ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, η οποία διαθέτει για τον σκοπό αυτό εκατόν εβδομήντα επτά (177) πυροσβέστες, ενώ η κατάσβεση δασικών πυρκαγιών εμπίπτει στην αρμοδιότητα και αποτελεί ευθύνη του Τμήματος Δασών.

Ως προς το ζήτημα της ανάληψης πρωτοβουλίας για την παροχή συνδρομής από δυνάμεις πυρόσβεσης άλλων κρατών, διευκρίνισε ότι υποβλήθηκε αίτημα μέσω του μηχανισμού «RescEU», στο οποίο ανταποκρίθηκαν θετικά ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη. Ωστόσο, η προσφερόμενη βοήθεια ήταν δυνατό να αφιχθεί στην Κύπρο το συντομότερο εντός δύο (2) ημερών και ως εκ τούτου κρίθηκε ότι δεν εξυπηρετεί τις επείγουσες ανάγκες

πυρόσβεσης τη δεδομένη χρονική στιγμή. Περαιτέρω, επισήμανε ότι αρωγή για σκοπούς πυρόσβεσης προσφέρθηκε από γειτονικά κράτη και συγκεκριμένα από την Αίγυπτο, τον Λίβανο και την Ιορδανία, που διέθεσαν έξι (6) πτητικά μέσα στη Δημοκρατία. Παράλληλα, συνέδραμε επί του εδάφους για την αντιμετώπιση των αναζωπυρώσεων πεζοπόρο τμήμα πυροσβεστών από την Ελλάδα.

Επιπροσθέτως, ερωτηθείς για το πόρισμα των Αμερικανών εμπειρογνομόνων για τα αίτια της πυρκαγιάς, δήλωσε ότι δεν έχει πρόθεση να αμφισβητήσει την κατάληξη του εν λόγω πορίσματος. Παρά ταύτα, ο ίδιος διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις, επισημαίνοντας το ενδεχόμενο πρόκλησης της πυρκαγιάς από κακόβουλη ενέργεια. Περαιτέρω, ενημέρωσε τις επιτροπές ότι έχει συγκροτηθεί τριμελής επιτροπή, αποτελούμενη από αξιωματικούς της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, με στόχο να διεξαχθεί παράλληλη ειδική έρευνα για τα ακριβή αίτια της πυρκαγιάς.

Τέλος, τοποθετούμενος αναφορικά με την εξαγγελθείσα πρόθεση της κυβέρνησης για σύσταση εθνικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με τον οποίο θα υπαχθούν στο Υπουργείο Εσωτερικών όλες οι εμπλεκόμενες σε θέματα διαχείρισης κρίσεων υπηρεσίες, ήτοι η Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου, το προσωπικό του Τμήματος Δασών που έχει αρμοδιότητα στον τομέα της δασοπροστασίας και η Πολιτική Άμυνα, καθώς και τη συνακόλουθη μετονομασία του εν λόγω υπουργείου σε Υπουργείο Εσωτερικών και Πολιτικής Προστασίας, ο Αρχιπύραρχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου ανέφερε ότι έχει ήδη τύχει ενημέρωσης από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για την πρόθεση της κυβέρνησης να επιφέρει θεσμικές αλλαγές.

9. Αρχηγός Εθνικής Φρουράς

Ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς, αναφερόμενος στην πυρκαγιά της 23^{ης} Ιουλίου 2025, έκανε λόγο για ένα μοναδικό φαινόμενο, του οποίου η ταχύτητα εξάπλωσης ήταν πενταπλάσια της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε τον Ιούλιο του 2021 στον Αρακαπά. Επιπροσθέτως, επισήμανε τη σημασία του έγκαιρου εντοπισμού της φωτιάς, ο οποίος

ωστόσο δεν κατέστη δυνατός λόγω των ιδιαίτερα δυσμενών κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούσαν στην περιοχή. Παράλληλα, προέβη σε ειδική αναφορά στις υπεράνθρωπες προσπάθειες που κατέβαλαν οι επίγειες και οι εναέριες δυνάμεις για την κατάσβεση της εν λόγω πυρκαγιάς.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις των διαθέσιμων πτητικών μέσων, ο ίδιος αξιωματούχος σημείωσε αφενός ότι επιχείρησαν όλα και αφετέρου ότι, λόγω των σχέσεων καλής γειτονίας, εξασφαλίστηκε η συνδρομή εναέριων μέσων από τρίτες χώρες.

Σχολιάζοντας την επιχειρησιακή ετοιμότητα της Μονάδας Πτητικών Μέσων, ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς ανέφερε ότι η εν λόγω μονάδα ήταν πλήρως προετοιμασμένη για τη φετινή αντιπυρική περίοδο, δεδομένου ότι είχε συμμετάσχει επιτυχώς στην κρατική άσκηση αντιμετώπισης αγροτοδασικής πυρκαγιάς «ΠΥΡΣΟΣ 2025». Περαιτέρω, αναφέρθηκε στη συστηματική προσπάθεια που καταβλήθηκε, προκειμένου η μονάδα να δύναται να λειτουργήσει βάσει αυστηρών προτύπων ασφάλειας πτήσεων. Συναφώς, επισήμανε ότι, κατά την ημέρα εκδήλωσης της πυρκαγιάς, ο χρόνος περιπολίας των έμφορτων αεροσκαφών είχε αυξηθεί, λόγω του αυξημένου κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς, όπως αυτός προέκυπτε από τις μετεωρολογικές προβλέψεις. Επιπροσθέτως, αναφερόμενος στην ταχύτητα ανταπόκρισης των πτητικών μέσων, υπογράμμισε ότι, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου που απαιτείται για την απογείωση των αεροσκαφών και της απόστασης που πρέπει να διανύσουν μέχρι το σημείο της πυρκαγιάς, ο χρόνος ανταπόκρισής τους κυμάνθηκε εντός των προβλεπόμενων ορίων επιχειρησιακής ετοιμότητας.

Τέλος, δήλωσε την πρόθεσή του να εισηγηθεί την επαναξιολόγηση της αποτρεπτικής ικανότητας της Δημοκρατίας στην αντιμετώπιση των πυρκαγιών, προκειμένου να προβλεφθούν τα σχετικά κονδύλια στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας για τα επόμενα έτη, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι υπάρχει μειωμένη διαθεσιμότητα ετοιμοπαράδοτων μέσων. Στο πλαίσιο αυτό, συνέστησε την

ανάγκη επανεξέτασης των αρμοδιοτήτων και του συντονισμού των υπηρεσιών, τόσο σε επίπεδο πρόληψης και καταστολής πυρκαγιών, όσο και σε επίπεδο προστασίας των πολιτών.

10. Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

Ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής δήλωσε ότι το υφυπουργείο διαδραματίζει υποστηρικτικό ρόλο όσον αφορά την υλοποίηση συστημάτων και την αξιολόγηση και προώθηση καινοτόμων λύσεων για μείωση των κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό, ανέφερε ενδεικτικά το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (Public Warning System), το σύστημα αναφορικά με τον ενιαίο αριθμό έκτακτης ανάγκης «112», τη χρήση δορυφορικών συστημάτων, καθώς και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη.

11. Πολιτική Άμυνα

Η διοικητής της Πολιτικής Άμυνας δήλωσε ότι για σκοπούς εκκένωσης εφαρμόζεται το σχέδιο «Πολύβιος», το οποίο προβλέπει την εμπλοκή εθελοντών και κοινοταρχών, οι οποίοι τυγχάνουν εκπαίδευσης και τακτικής ενημέρωσης. Παράλληλα, σημείωσε ότι η Πολιτική Άμυνα στελεχώνεται μόνο από τριάντα οκτώ (38) άτομα.

Περαιτέρω, όσον αφορά την υπό συζήτηση πυρκαγιά στην επαρχία Λεμεσού, ανέφερε ότι για σκοπούς εκκένωσης κινητοποιήθηκαν περίπου δώδεκα (12) οχήματα, τα οποία επανδρώθηκαν με προσωπικό και εθελοντές. Σημειώνεται επ' αυτού ότι, σύμφωνα με εκπρόσωπο της Πολιτικής Άμυνας, η ενημέρωση του προσωπικού και των εθελοντών διενεργήθηκε μέσω μηνύματος από το κέντρο επιχειρήσεων της υπηρεσίας. Ωστόσο, λόγω της ταχύτητας εξάπλωσης της πυρκαγιάς και του μεγάλου αριθμού ηλικιωμένων που έπρεπε να απομακρυνθούν, κρίθηκε αναγκαία η συνδρομή της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας Κύπρου.

Επιπροσθέτως, η διοικητής της Πολιτικής Άμυνας επισήμανε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, εκκενώσεις πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία των κοινοταρχών,

προτού δοθούν επίσημες οδηγίες, καθώς βρίσκονταν ήδη στο σημείο και διέθεταν άμεση εικόνα της εξέλιξης της κατάστασης. Αναφέρθηκε επίσης στις καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν λόγω των μεμονωμένων κατοικιών που έπρεπε να ελεγχθούν, αλλά και στο ζήτημα των κατασκηνώσεων, για τις οποίες δεν υφίσταται νομοθετικό πλαίσιο και σε πολλές περιπτώσεις λειτουργούν αυθαίρετα, χωρίς σχετική άδεια ή ενημέρωση των αρμόδιων αρχών. Όσον αφορά ειδικότερα την εκκένωση της παιδικής κατασκήνωσης στην κοινότητα Λόφου, εκπρόσωπος της Πολιτικής Άμυνας ενημέρωσε τις επιτροπές ότι δόθηκαν οδηγίες στον κοινοτάρχη της Λόφου, ο οποίος εκτελούσε και καθήκοντα εθελοντή της Πολιτικής Άμυνας.

Όσον αφορά την έλλειψη των ηλεκτρονικών μέσων για παρακολούθηση της εξέλιξης των πυρκαγιών, η διοικήτης της Πολιτικής Άμυνας δήλωσε ότι η ανάπτυξη σχετικού συστήματος προβλέπεται στον προϋπολογισμό. Σε ό,τι αφορά την επικοινωνία με τους κοινοτάρχες, ανέφερε ότι υπάρχει πρόθεση αξιοποίησης συγκεκριμένου συστήματος ασυρμάτων. Στο παρόν στάδιο, εφαρμόζεται ο θεσμός του «πρώτου ανταποκριτή», ο οποίος παρευρίσκεται στο πεδίο και ενημερώνει την Πολιτική Άμυνα για την εξέλιξη των γεγονότων.

Πέραν των πιο πάνω, η διοικήτης της Πολιτικής Άμυνας επισήμανε ότι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας ενεργοποιήθηκε εν προκειμένω, αλλά η βοήθεια που προσφέρθηκε από την Ισπανία δεν κατέστη δυνατό να φθάσει εγκαίρως λόγω της απόστασης. Περαιτέρω, διευκρίνισε ότι, παρ' όλο που λήφθηκε αίτημα από την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου για ενεργοποίηση της ευρωπαϊκής υπηρεσίας «Copernicus», ήτοι του προγράμματος παρακολούθησης της γης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σχετική διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε λόγω του χρόνου που απαιτείται για την ενεργοποίηση του συστήματος, σημειώνοντας ότι, λόγω της έντασης και της ταχύτητας εξάπλωσης της πυρκαγιάς, η αξιοποίηση του εν λόγω μηχανισμού δεν θα προσέφερε ουσιαστικά στην προκειμένη περίπτωση.

12. Τμήμα Δασών

Ο διευθυντής του Τμήματος Δασών δήλωσε ότι το εν λόγω τμήμα είναι η καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία για την προστασία των κρατικών δασών και μιας απόστασης δύο χιλιομέτρων από την οροθετική γραμμή τους. Περαιτέρω, επισήμανε ότι ο ρόλος κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσίας, σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς, είναι διακριτός και καθορισμένος.

Όσον αφορά την πυρκαγιά στη επαρχία Λεμεσού, ενημέρωσε τις επιτροπές για τις ενέργειες στις οποίες προέβη το εν λόγω τμήμα, ως καταγράφεται στην υποβληθείσα έκθεση του τμήματος, αλλά και για τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που καταβλήθηκαν από το προσωπικό. Παράλληλα, σημείωσε ότι πρόκειται για φαινόμενο πρωτόγνωρο για τα δεδομένα της Κύπρου, λόγω της μεγάλης ταχύτητας εξάπλωσης και της έντασης της φωτιάς, καθώς και των δυσμενών συνθηκών που επικρατούσαν για κατάσβεση αυτής, ήτοι υψηλή θερμοκρασία, χαμηλή σχετική υγρασία και ισχυροί άνεμοι.

Επιπλέον, ανέφερε ότι το Τμήμα Δασών προβαίνει σε διαχείριση της καμένης βλάστησης εντός των κοινοτήτων και κατά μήκος των δρόμων, εξαιρουμένων των ιδιωτικών περιουσιών, οι οποίες αποτελούν το ενενήντα οκτώ τοις εκατό (98%) της πληγείσας έκτασης και εντός των οποίων το τμήμα δεν δύναται να επέμβει. Επιπροσθέτως, προωθείται και αναμένεται κατά την περίοδο Νοεμβρίου-Φεβρουαρίου, σε συνεργασία με τους οικείους κοινοτάρχες, η φύτευση περίπου είκοσι χιλιάδων (20 000) φυτών, υπό την προϋπόθεση ότι σημειώνονται ικανοποιητικές βροχοπτώσεις. Όσον αφορά τις φυτεύσεις σε ιδιωτικές περιουσίες, σημείωσε ότι το Τμήμα Δασών είναι έτοιμο να παραχωρήσει δωρεάν φυτά και να συμβάλει στη συντήρηση αυτών, στο πλαίσιο του προγράμματος «Φυτεύω για το Κλίμα».

Καταλήγοντας, εξέφρασε την έντονη ανησυχία του αναφορικά με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τη δημιουργία κεντρικού μηχανισμού διαχείρισης κρίσεων υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών και τη μεταφορά σε αυτό της

Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και μέρους του προσωπικού του Τμήματος Δασών που ασχολείται με δράσεις δασοπροστασίας. Όπως υπογράμμισε, το Τμήμα Δασών λειτουργεί ως ενιαία και αδιαίρετη υπηρεσία. Παρά ταύτα, διευκρίνισε ότι η ενοποίηση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών υπό κοινή διοικητική ομπρέλα δεν θεωρείται κατ' ανάγκην αρνητική εξέλιξη, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα διασπαστεί το Τμήμα Δασών.

13. Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Η εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας δήλωσε ότι κρίθηκε αναγκαία η αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών. Ως εκ τούτου, ολοκληρώθηκε η χαρτογράφηση των κοινωνικών αναγκών σε διακόσιες εβδομήντα εννέα (279) οικογένειες και παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια σε εκατόν ογδόντα εννέα (189) οικογένειες για την κάλυψη έκτακτων αναγκών. Στο επόμενο στάδιο, θα συνεχιστεί η διερεύνηση περαιτέρω αναγκών σε προγράμματα κοινωνικής φροντίδας.

14. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ενημέρωσε τις επιτροπές αναφορικά με τις δικαστικές διαδικασίες οι οποίες προηγήθηκαν της ανάθεσης του διαγωνισμού για το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (Public Warning System). Όπως η ίδια διευκρίνισε, ο εν λόγω διαγωνισμός προκηρύχθηκε το 2022 και ακυρώθηκε λόγω κακής σύνθεσης της επιτροπής αξιολόγησης. Συναφώς, επισήμανε ότι, λόγω της αρχικής προκήρυξης, δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για απευθείας ανάθεση του συγκεκριμένου έργου.

Σε ό,τι αφορά τον ενιαίο αριθμό έκτακτης ανάγκης «112», η ίδια εκπρόσωπος σημείωσε ότι η σχετική αρμοδιότητα μεταφέρθηκε από την Αστυνομία Κύπρου στην Πολιτική Άμυνα. Στο πλαίσιο αυτό, η Πολιτική Άμυνα ζήτησε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας κατά πόσο δύναται να τύχουν ενιαίου χειρισμού τα δύο συστήματα, ήτοι του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης (Public Warning System) και του ενιαίου αριθμού έκτακτης ανάγκης «112». Όπως αιτιολογείται στη σχετική

γνωμάτευση, η ενοποίηση των δύο συστημάτων δεν είναι εφικτή, λόγω της προγενέστερης προκήρυξης του 2022 για το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (Public Warning System). Ωστόσο, η ανάθεση για τον ενιαίο αριθμό έκτακτης ανάγκης «112» δύναται να προχωρήσει ανεξάρτητα, με διαδικασία απευθείας ανάθεσης.

15. Επίτροπος Περιβάλλοντος και Ευημερίας των Ζώων και περιβαλλοντικές οργανώσεις

Η Επίτροπος Περιβάλλοντος και Ευημερίας των Ζώων ανέφερε μεταξύ άλλων ότι, επί του παρόντος, οι εισηγήσεις της προς την κυβέρνηση επικεντρώνονται σε δέσμη δράσεων για την αποκατάσταση του ξερολιθικού τοπίου στις πληγείσες περιοχές, το οποίο δύναται να συμβάλει στην αντιμετώπιση της διάβρωσης, καθώς και σε μέτρα που άπτονται της προστασίας των ζώων συντροφιάς σε περιπτώσεις μελλοντικών πυρκαγιών.

Η εκπρόσωπος των περιβαλλοντικών οργανώσεων «Φίλοι της Γης-Κύπρου» και «Οικολογική Κίνηση Κύπρου» τόνισε την ανάγκη διαμόρφωσης ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης, που συμβάλλει στην αύξηση του κινδύνου πυρκαγιών. Επιπροσθέτως, ο εκπρόσωπος της Παγκύπριας Ένωσης Δασολόγων επισήμανε την ανάγκη ανάληψης προληπτικών δράσεων για τη διαχείριση της φυσικής βιομάζας, καθώς και ενίσχυσης της περιβαλλοντικής επιμόρφωσης των πολιτών, ως εργαλείου πρόληψης και ετοιμότητας έναντι πυρκαγιών.

Σημειώνεται ότι τόσο οι πιο πάνω οργανώσεις όσο και η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria) και ο Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου (BirdLife Cyprus) υπέβαλαν αναλυτικά υπομνήματα με τις θέσεις και εισηγήσεις τους.

16. Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

Η εκπρόσωπος του γραφείου του Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων δήλωσε ότι ο ρόλος του επιτρόπου συνίσταται στον συντονισμό της εφαρμογής των

αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανέκυψαν εξαιτίας της πυρκαγιάς, σε συνεννόηση με τα αρμόδια υπουργεία και τις πυρόπληκτες κοινότητες.

17. Τοπική αυτοδιοίκηση

Ο πρόεδρος του συμβουλίου του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου, ο πρόεδρος της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, ο πρόεδρος της Ένωσης Κοινοτήτων Λεμεσού και οι εκπρόσωποι των δήμων και των κοινοτήτων των πληγείσων περιοχών που παρευρέθηκαν στις συνεδρίες των επιτροπών, καθώς και ο εκπρόσωπος του Συμβουλίου Συμπλέγματος Υπηρεσιών Κοινοτήτων Τροόδους, υπογράμμισαν την ομαδική εργασία που επιτελέστηκε από όλους τους φορείς και τους κοινοτάρχες, οι οποίοι με αυτοθυσία μετέβαιναν από κοινότητα σε κοινότητα, για να συνδράμουν στη διαχείριση της κατάστασης.

Περαιτέρω, περιγράφοντας τα προσωπικά τους βιώματα κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς, ορισμένοι εκ των παρευρισκόμενων προέδρων κοινοτικών συμβουλίων επισήμαναν ότι υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην άφιξη τόσο των πρώτων πυροσβεστικών οχημάτων όσο και των πτητικών μέσων. Ανέφεραν επίσης ότι η πυρκαγιά εξαπλωνόταν με εξαιρετικά μεγάλη ταχύτητα και ακολουθούσε ανεξέλεγκτη πορεία, καθιστώντας ιδιαίτερα δύσκολη τη διαχείρισή της λόγω των ισχυρών ανέμων, αλλά και των δυσκολιών πρόσβασης σε χωριά και ιδιωτικές περιουσίες. Παράλληλα, δήλωσαν ότι δεν υπήρξαν συντονισμένες οδηγίες εκκένωσης από την Πολιτική Άμυνα, με αποτέλεσμα πρόεδροι ορισμένων κοινοτικών συμβουλίων να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες είτε σε συνεννόηση με συγκεκριμένο υπάλληλο της Πολιτικής Άμυνας είτε με τον Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων είτε ακόμη και αυτόνομα, αξιοποιώντας προηγούμενη εκπαίδευση στο πλαίσιο του σχεδίου «Πολύβιος». Όπως ανέφεραν, σε αρκετές περιπτώσεις πρόεδροι κοινοτικών συμβουλίων ειδοποιούσαν τους κατοίκους με

τηλεφωνικά μηνύματα ή ακόμη και με τη χρήση της καμπάνας της εκκλησίας της κοινότητας.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι πρόεδροι των κοινοτικών συμβουλίων, μαζί με εθελοντές, προέβησαν στον απεγκλωβισμό ηλικιωμένων και ατόμων με κινητικές δυσκολίες, εξαιτίας των σοβαρών προβλημάτων που παρουσίαζε η προσπέλαση των οχημάτων στους δρόμους των κοινοτήτων. Επιπροσθέτως, λόγω της στοχευμένης επέμβασης και τεχνογνωσίας του Τμήματος Δασών, αποτράπηκε η επέκταση της πυρκαγιάς προς το Τρόοδος. Παράλληλα, καταγράφηκε η απουσία θεσμοθετημένου μηχανισμού κεντρικής διοίκησης, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών να παρουσιάζουν καθυστερήσεις και έλλειψη συντονισμού.

Περαιτέρω, οι ως άνω παρευρισκόμενοι τόνισαν την ανάγκη άμεσης εφαρμογής των κυβερνητικών σχεδίων αποκατάστασης των ζημιών, με σαφή χρονοδιαγράμματα, εκφράζοντας παράλληλα την ικανοποίησή τους για την καταβολή μέρους των αποζημιώσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επιπροσθέτως, υπογράμμισαν την ανάγκη αναθεώρησης του σχεδίου επιχορήγησης για μη αδειούχες κατοικίες, δεδομένου ότι η μη εξασφάλιση άδειας δεν οφείλεται πάντοτε εξ ολοκλήρου στους ιδιοκτήτες.

Περαιτέρω, επισήμαναν ότι κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση των κοινοτήτων με μέσα πυρόσβεσης και γεννήτριες, η δημιουργία αντιπυρικών ζωνών, η παροχή επιχορηγήσεων για καθαρισμό δρόμων και παράνομων σκυβαλότοπων και η εκπαίδευση των πυροσβεστών, ώστε να δρουν ανεξάρτητα από το σημείο εκδήλωσης της πυρκαγιάς, με παράλληλο τερματισμό της υφιστάμενης διαρχίας στον τομέα της διαχείρισης των πυρκαγιών.

Πέραν των πιο πάνω, τόνισαν την ανάγκη θέσπισης νομοθεσίας που να καθορίζει τις αρμοδιότητες των συμπλεγμάτων υπηρεσιών κοινοτήτων σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, καθώς και την ανάγκη καθαρισμού και συντήρησης των φραγμάτων, ώστε αυτά να αξιοποιούνται στην κατάσβεση πυρκαγιών. Επιπλέον, σημείωσαν τη σημασία

δημιουργίας μηχανισμών διαχείρισης κρίσεων στις κοινότητες για την κάλυψη των πρώτων αναγκών των πληγέντων και εισηγήθηκαν τη δημιουργία ουλαμού κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος, τη σύσταση τμημάτων πολιτικής προστασίας στις τοπικές αρχές και τη θεσμοθέτηση δημοτικής αστυνομίας. Τέλος, δήλωσαν ότι κρίνεται σκόπιμη η εκπόνηση πλάνου πρόληψης ειδικά για περιοχές με δύσβατους δρόμους, αλλά και η λήψη περαιτέρω μέτρων για την προστασία των δασικών εκτάσεων, όπως είναι η χρήση ψεκαστικών υγρών ή η εφαρμογή ελεγχόμενης βόσκησης.

18. Άλλοι παρευρισκόμενοι

Οι εκπρόσωποι της Διεύθυνσης Ασθενοφόρων του ΟΚΥΠΥ, καθώς και του Κλάδου Υπαλλήλων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και του Κλάδου Υπαλλήλων του Τμήματος Δασών της ΠΑΣΥΔΥ, αναφέρθηκαν στα περιθώρια βελτίωσης που εντοπίζονται τόσο σε διαχρονικό επίπεδο όσο και υπό το φως της πρόσφατης εμπειρίας από την εν λόγω πυρκαγιά. Ειδικότερα, επισήμαναν μεταξύ άλλων την ανάγκη αναβάθμισης του εξοπλισμού, ενίσχυσης της στελέχωσης, διεύρυνσης της λειτουργίας των αγροτικών πυροσβεστικών σταθμών και αναβάθμισης της δασικής εκπαίδευσης, μέσω της ένταξης του Δασικού Κολλεγίου ως τμήματος του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ο πρόεδρος της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημοσίων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης εξέφρασε προβληματισμούς και επιφυλάξεις για την απουσία νομοθετικού πλαισίου το οποίο να διέπει τη λειτουργία των παιδικών κατασκηνώσεων, ρυθμίζοντας, μεταξύ άλλων, τη διαδικασία εκκένωσής τους, σε περίπτωση πρόκλησης πυρκαγιάς. Παράλληλα, απηύθυνε έκκληση για τη συνέχιση της συζήτησης επί σχετικής πρότασης νόμου η οποία εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού. Περαιτέρω, αναφέρθηκε στα γεγονότα τα οποία εκτυλίχθηκαν στις 23 Ιουλίου 2025, κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς στην ορεινή Λεμεσό, καθώς και στις ενέργειες στις οποίες προέβη για την ασφαλή μεταφορά τριάντα δύο (32)

παιδιών, τα οποία διέμεναν τη δεδομένη χρονική στιγμή στον ξενώνα της Λόφου, που λειτουργεί κατά τους θερινούς μήνες ως παιδική κατασκήνωση. Ειδικότερα, ενημέρωσε τις επιτροπές για την απουσία κατάλληλου μεταφορικού μέσου στο σημείο και επέκρινε την έλλειψη συντονισμού και καθοδήγησης από την Πολιτική Άμυνα στη διαδικασία εκκένωσης της κατασκήνωσης, τονίζοντας ότι κρίθηκε αναγκαίο να λάβει, με ίδια πρωτοβουλία, καίριες αποφάσεις, προκειμένου να οδηγήσει με ασφάλεια τους διαμένοντες στην κατασκήνωση ανηλίκους σε ασφαλή τοποθεσία στην Άλασσα.

Οι εκπρόσωποι των εθελοντικών σωμάτων και συγκεκριμένα του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, του Σώματος Εθελοντών του “SupportCY”, του Εθελοντικού Τμήματος Έκτακτων Αναγκών (ΕΤΕΑ) και της εθελοντικής ομάδας «SOS-Special Operations Squad», καθώς και ο τέως διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, υπογράμμισαν την ανάγκη ενίσχυσης της εθελοντικής προσφοράς μέσω θεσμοθέτησης του πλαισίου που θα διέπει τη συμμετοχή και τον συντονισμό των εθελοντικών ομάδων κατά την αντιμετώπιση πυρκαγιών. Παράλληλα, τόνισαν την ανάγκη παροχής ευκαιριών για εκπαίδευση και διασφάλισης της χρηματοδότησης για την προμήθεια ή/και συντήρηση του απαραίτητου εξοπλισμού.

Περαιτέρω, ο τέως διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου αναφέρθηκε στη σοβαρότητα των πυρομετεωρολογικών συνθηκών που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές χώρες εν γένει και τόνισε την ανάγκη για δημιουργία υπουργείου ή υφυπουργείου πολιτικής προστασίας, ώστε να υπάρχει ενιαίος και αποτελεσματικός συντονισμός στην πρόληψη και καταστολή των πυρκαγιών, επισημαίνοντας ταυτόχρονα τα κενά στην υπάρχουσα πολιτική προστασία.

Κατά τις συνεδριάσεις των επιτροπών, τέθηκε επιπροσθέτως το ζήτημα της λειτουργίας του ΧΥΤΑ Πάφου. Ειδικότερα, οι επιτροπές ενημερώθηκαν από εκπρόσωπο του Συμβουλίου Εκμετάλλευσης ΧΥΤΑ Πάφου για την ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων εντός και περιμετρικά της μονάδας, η οποία εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους πρόκλησης

πυρκαγιάς. Περαιτέρω, ο ίδιος εκπρόσωπος ανέφερε ότι στη μονάδα εξακολουθεί να διενεργείται ταφή του συνόλου των αποβλήτων, παρά την εκκρεμούσα διαδικασία επί παραβάσει κατά της Δημοκρατίας για τον λόγο αυτό.

Σημειώνεται ότι, επί του εν λόγω θέματος, οι εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος ενημέρωσαν για τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης που αφορούν την ανάπτυξη ολοκληρωμένου δικτύου διαχείρισης αποβλήτων για τα διάφορα ρεύματα αποβλήτων, ήτοι σύμμεικτα, οργανικά και ανακυκλώσιμα υλικά, και δεσμεύτηκαν να αποστείλουν αναλυτικό υπόμνημα με τα εν εξελίξει ή σχεδιαζόμενα μέτρα.

Ο εκπρόσωπος της αγροτικής οργάνωσης ΠΕΚ αναφέρθηκε στην ανάγκη λήψης ριζοσπαστικών και αποτελεσματικών μέτρων για σκοπούς ανάπτυξης της υπαίθρου, καθώς και στην ανάγκη συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών πυρόσβεσης, παραχώρησης αποζημίωσης σε όλους τους πληγέντες από την πυρκαγιά και εξεύρεσης βιώσιμων λύσεων ως προς τα εναέρια πυροσβεστικά μέσα που διαθέτει το κράτος.

Ο εκπρόσωπος της αγροτικής οργάνωσης ΕΚΑ επισήμανε ότι κρίνεται αναγκαία η υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου και στοχευμένου σχεδίου για επαναφορά της βιοποικιλότητας, αλλά και η προσέλκυση νέων αγροτών. Επιπλέον, τόνισε ότι κρίνεται σκόπιμη η εφαρμογή της σχετικής με τους αναδασμούς νομοθεσίας, προκειμένου να καταστεί εκ νέου παραγωγική η γεωργική γη, καθώς και η υλοποίηση προγραμμάτων φύτευσης, ιδίως χαρουπιών, όπως και προγραμμάτων εγκατάστασης κτηνοτροφικών υποστατικών, που αποδεδειγμένα συμβάλλουν στην πρόληψη πυρκαγιών.

Ο εκπρόσωπος της αγροτικής οργάνωσης Ευρωπαϊκός ανέφερε ότι η εγκατάλειψη της καλλιεργήσιμης γης έχει ως αποτέλεσμα την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της βλάστησης, η οποία αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο εκδήλωσης και εξάπλωσης πυρκαγιάς. Επιπροσθέτως, επισήμανε την ανάγκη προστασίας του Τροόδου, με στοχευμένο καθαρισμό περιμετρικά των παρυφών του ή με τη χρήση ειδικού ψεκαστικού υγρού.

Σημειώνεται ότι ορισμένες επιμέρους θέσεις και εισηγήσεις των φορέων που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον των επιτροπών υποβλήθηκαν γραπτώς και είναι διαθέσιμες στο Αρχείο της Βουλής.

Γ. ΕΓΓΡΑΦΑ/ΣΤΟΙΧΕΙΑ/ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΖΗΤΗΘΗΚΑΝ

Οι πρόεδροι και τα μέλη των επιτροπών ζήτησαν από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες την κατάθεση πρόσθετων στοιχείων και επεξηγήσεων σε σχέση με επιμέρους ζητήματα τα οποία αναδείχθηκαν στο πλαίσιο της συζήτησης των υπό εξέταση θεμάτων, καθώς και αναφορικά με το ευρύτερο ζήτημα των πυρκαγιών στην Κύπρο. Ειδικότερα, ζητήθηκε να κατατεθούν στις επιτροπές τα έγγραφα, τα στοιχεία και οι πληροφορίες που παρατίθενται στον επισυνημμένο Πίνακα.

Σημειώνεται ότι, τα στοιχεία και οι επεξηγήσεις που κατατέθηκαν στη Βουλή από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας στο πλαίσιο αλλά και μετά το πέρας των τριών πρώτων συνεδριάσεων των επιτροπών για τη συζήτηση των υπό αναφορά θεμάτων είναι αρχειοθετημένα στους οικείους φακέλους που τηρούνται στο Αρχείο της Βουλής.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι βάσει του λεκτικού της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ. 94.669, ημερομηνίας 12 Απριλίου 2023, οι αρμοδιότητες του γενικού διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως υπεύθυνου συντονιστή για πρόληψη και αντιμετώπιση των πυρκαγιών, είναι ως ακολούθως και παρατίθενται αυτολεξεί:

«... θα αναλάβει την άμεση ενεργοποίηση των μηχανισμών που υπάρχουν για την πρόληψη και αντιμετώπιση των πυρκαγιών υπαίθρου και δασών και θα έχει την αρμοδιότητα να κινητοποιεί το σύστημα κατάσβεσης πυρκαγιών και ειδικότερα:

α) Θα έχει τη δυνατότητα να κινητοποιεί τα πτητικά μέσα, με βάση τα εθνικά σχέδια διαχείρισης κρίσεων, ανεξαρτήτως Υπηρεσίας που ανήκουν.

β) Θα έχει το γενικό πρόσταγμα σε ό,τι αφορά τη διασπορά, τις μετακινήσεις και τη διάταξη δυνάμεων κατά τη διάρκεια της πυρόσβεσης, ανεξαρτήτως Υπηρεσίας που ανήκουν.

γ) Θα υποδεικνύει το χρονικό σημείο, λαμβάνοντας υπόψη πληροφορίες, στο οποίο πρέπει να ενεργοποιηθεί ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας, μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών ή οι διακρατικές συμφωνίες, μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών.

δ) Θα έχει το επιχειρησιακό πρόσταγμα, σε περίπτωση που επεισόδιο πυρκαγιάς απαιτήσει τη δημιουργία επιτελείου διαχείρισης κρίσης, είτε τοπικά, είτε κεντρικά.

ε) Θα έχει την ευθύνη, σε περίπτωση που υπάρξει ανάγκη για κυκλοφοριακές ρυθμίσεις ή εκκένωση κοινοτήτων, να το υποδεικνύει στις αρμόδιες Υπηρεσίες.».

Δ. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ/ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ/ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, κατόπιν ενδελεχούς μελέτης των επιμέρους ζητημάτων που αναδείχθηκαν στο πλαίσιο της όλης συζήτησης, επισημαίνουν ότι εντοπίστηκαν σοβαρά κενά και αδυναμίες, που οδήγησαν στα τραγικά συμβάντα που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση.

Συναφώς, οι εν λόγω επιτροπές, αφού έλαβαν υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν τους κατά τη συζήτηση και ειδικότερα όσον αφορά την επιχειρησιακή ετοιμότητα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, τις ελλείψεις στον υφιστάμενο μηχανισμό κεντρικού συντονισμού των εν λόγω υπηρεσιών για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, την επάρκεια των πτητικών μέσων, τα ελλείμματα στις διαδικασίες εκκένωσης περιοχών, τις απώλειες ανθρώπινων ζωών λόγω ανεπαρκειών στην αποκοπή και στο κλείσιμο δρόμων και τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση μέτρων στήριξης στους πληγέντες, αποφάσισαν ομόφωνα όπως υποβάλουν την παρούσα έκθεση ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι εν λόγω επιτροπές, ανεξάρτητα από τις επιμέρους τοποθετήσεις των κομμάτων για τα υπό αναφορά θέματα, όπως αυτές θα εκτεθούν κατά

τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος, και λαμβάνοντας υπόψη τη συζήτηση που διεξήχθη στο πλαίσιο της άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου, ομόφωνα κατέληξαν στις ακόλουθες επισημάνσεις/διαπιστώσεις/συμπεράσματα:

1. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος επισημαίνουν ότι το ζήτημα της διαχείρισης των πυρκαγιών αποτελεί υψίστης σημασίας θέμα για τον τόπο, με σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην κοινωνία και στην οικονομία. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα και καταστολή των πυρκαγιών καθίσταται επιτακτική και επείγουσα προτεραιότητα.
2. Ωστόσο, κατά τη διεξαγωγή της συζήτησης αναδείχθηκαν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις στον υφιστάμενο μηχανισμό διαχείρισης πυρκαγιών.
3. Παράλληλα, διαπιστώθηκαν σημαντικές αντιφάσεις ανάμεσα σε δημόσιες δηλώσεις υπουργών και υπηρεσιακών παραγόντων των κρατικών υπηρεσιών που έγιναν κατά τη διάρκεια των πρώτων ημερών μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές και στις αντίστοιχες τοποθετήσεις τους ενώπιον των επιτροπών ή/και άρνηση ορισμένων εξ αυτών να απαντήσουν σε ερωτήματα βουλευτών τα οποία τέθηκαν κατ' επανάληψη. Ειδικότερα, ο χρόνος πρώτης αντίδρασης στις υπό αναφορά πυρκαγιές ήταν δεκαπέντε λεπτά αντί έξι λεπτά όπως δήλωσαν οι αρμόδιοι τις πρώτες ημέρες μετά την εκδήλωση των πυρκαγιών και δη με τη χρήση στοιχειωδών μέσων πυρόσβεσης από γειτονική κοινότητα, γεγονός που δεν επέτρεψε την πιο έγκαιρη και άρα πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Με βάση τα κατατεθέντα στοιχεία από την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου, η κλήση για πυρκαγιά σε χόρτα στον δρόμο Μαλιάς προς Άρσος λήφθηκε μέσω ιδιωτικού τηλεφώνου στις 13:28. Σύμφωνα δε με τον Αρχηγό Εθνικής Φρουράς, η εντολή ενεργοποίησης των πτητικών μέσων δόθηκε στις 13:49 και στις 14:18 έγινε

- η πρώτη εναέρια ρίψη με τα διαθέσιμα πτητικά μέσα, ήτοι πενήντα λεπτά μετά τον εντοπισμό της πυρκαγιάς.
4. Η Αστυνομία Κύπρου, με βάση σχετική απάντηση του τέως Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως σε ερώτηση του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, είχε την ευθύνη αποκλεισμού δρόμων, αλλά ο Αρχηγός Αστυνομίας απέφυγε να δώσει εξηγήσεις για τον λόγο που δεν έκλεισε εν τέλει ο δρόμος στον οποίο έχασαν τη ζωή τους δύο πολίτες, παραπέμποντας σε εσωτερική έρευνα της Αστυνομίας Κύπρου.
 5. Η Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, αποφεύγοντας συστηματικά να απαντήσει επί της ουσίας των ερωτήσεων των μελών των επιτροπών και άλλων παρευρισκόμενων βουλευτών, προσπάθησε να μετακυλήσει την ευθύνη του συντονισμού στον Αρχιπύραρχο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου.
 6. Επιπλέον, η ίδια αξιωματούχος αρνήθηκε να αιτιολογήσει την απουσία κατά τον ουσιώδη χρόνο σε εκδήλωση για τις μαύρες επετείους στην Αυστραλία του γενικού διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και υπεύθυνου συντονιστή σε θέματα πυρκαγιών, παρότι είναι πολιτική προϊστάμενη του εν λόγω υπουργείου.
 7. Περαιτέρω, η εν λόγω αξιωματούχος, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες της Επιτρόπου Περιβάλλοντος, ουδέποτε πραγματοποίησε συνάντηση μαζί της όσον αφορά το όλο θέμα, για λόγους που δεν επεξηγήθηκαν, αλλά την παρέπεμπε σε λειτουργούς του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
 8. Η Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, με βάση τα λεχθέντα ενώπιον των επιτροπών, δεν ανταποκρίθηκε εν γένει επαρκώς στα καθήκοντά της και επιπροσθέτως, παρά την παρουσία της κατά τη συζήτηση, δεν

διευκόλυνε το έργο των επιτροπών και την άσκηση του δέοντος κοινοβουλευτικού ελέγχου. Εξάλλου, ανάλογη στάση τήρησε και ο γενικός διευθυντής του πιο πάνω αναφερόμενου υπουργείου, ο οποίος διορίστηκε ως υπεύθυνος συντονιστής.

9. Περαιτέρω, διαπιστώθηκαν δυσχέρειες στην επικοινωνία και στον συντονισμό με την Πολιτική Άμυνα, με αποτέλεσμα καθυστερήσεις στην παροχή καθοδήγησης προς τις κοινότητες και μη συντονισμένες ή αποσπασματικές διαδικασίες εκκένωσης. Ειδικότερα, η διοικητής της Πολιτικής Άμυνας δεν παρέθεσε επαρκείς εξηγήσεις για τα σοβαρά ελλείμματα που παρουσιάστηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις κοινοτήτων κατά τη διάρκεια της εκκένωσης πυρόπληκτων περιοχών.
10. Η έλλειψη σαφούς επιχειρησιακής καθοδήγησης οδήγησε σε περιπτώσεις που πρόεδροι κοινοτικών συμβουλίων αναγκάστηκαν να ενεργήσουν αυτόνομα για την εκκένωση περιοχών, γεγονός που κατέδειξε την ανάγκη ενίσχυσης σε τοπικό επίπεδο των μηχανισμών αντίδρασης σε συνθήκες κρίσης και την ανάγκη ύπαρξης θεσμοθετημένου μηχανισμού κεντρικής διοίκησης για τη διαχείριση κρίσεων. Όπως δήλωσαν ορισμένοι από τους επηρεαζόμενους κοινοτάρχες, εάν ακολουθούσαν τις συστάσεις που τους είχαν δοθεί εκ του προχείρου, θα οδηγούσαν τους κατοίκους στις πληγείσες περιοχές.
11. Επ' αυτού, ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι κατά την περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου του έτους 2025 πραγματοποιήθηκαν οι σχετικές εκπαιδεύσεις των κοινοταρχών. Ωστόσο, αναγνώρισε ότι, με βάση τα λεχθέντα στο πλαίσιο των συνεδριάσεων των επιτροπών και του δέοντος κοινοβουλευτικού ελέγχου, υπήρξαν αδυναμίες όσον αφορά το ζήτημα των διαδικασιών εκκένωσης περιοχών σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
12. Ταυτόχρονα, καταγράφηκαν περιστατικά εξαιρετικής αφοσίωσης και αυταπάρνησης από μέρους στελεχών της Πολιτικής Άμυνας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, του Τμήματος Δασών, της Αστυνομίας Κύπρου, της Εθνικής Φρουράς και

των εθελοντών, των οποίων η προσφορά επί του πεδίου υπήρξε καθοριστική. Ωστόσο, επισημάνθηκε ότι η δράση των εν λόγω σωμάτων δεν υποστηρίχθηκε από έναν θεσμοθετημένο και σαφώς καθορισμένο μηχανισμό κεντρικού συντονισμού.

13. Οι επιτροπές σημειώνουν την ανάγκη αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων, για σκοπούς αποτελεσματικού σχεδιασμού και συντονισμού, καθώς και άμεσης επέμβασης.
14. Περαιτέρω, οι επιτροπές θεωρούν αναγκαίο τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων επικοινωνίας και την ενίσχυση της Πολιτικής Άμυνας με επαρκές και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη και αδιάλειπτη ενημέρωση και καθοδήγηση των τοπικών αρχών σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
15. Ταυτόχρονα, επισημαίνουν την ανάγκη καθορισμού με σαφήνεια των αρμοδιοτήτων των συμπλεγμάτων υπηρεσιών κοινοτήτων όταν συντρέχουν λόγοι έκτακτης ανάγκης.
16. Συναφώς, κρίνουν αναγκαία την εκπόνηση ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για την πρόληψη και καταστολή των πυρκαγιών, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της εγκατάλειψης της υπαίθρου και της κλιματικής αλλαγής. Επ' αυτού, επισημαίνουν ότι ο εν λόγω σχεδιασμός πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, ετοιμότητας, επιχειρησιακής ανταπόκρισης και αποκατάστασης και να διασφαλίζει την ταχεία και αποτελεσματική ανταπόκριση σε τοπικό επίπεδο. Παράλληλα, κρίνουν επίσης απαραίτητη την τακτική ενημέρωση των κοινοτήτων για την εμπλοκή τους, τη διενέργεια ετήσιων ασκήσεων ετοιμότητας, ιδιαίτερα σε περιοχές υψηλής επικινδυνότητας, καθώς και τη συστηματική διεξαγωγή σχετικών επιτόπιων ελέγχων και τη διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας των πυροσβεστικών σταθμών της υπαίθρου σε εικοσιτετράωρη βάση.

17. Περαιτέρω, σημειώνουν την ανάγκη διαμόρφωσης ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης εν γένει, η οποία εντείνει τον κίνδυνο εκδήλωσης πυρκαγιών.
18. Επιπροσθέτως, θεωρούν απαραίτητη την ενημέρωση και κινητοποίηση των πολιτών για τους κινδύνους πρόκλησης πυρκαγιάς, την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης, την αξιοποίηση των εθελοντών και τη συστηματική εφαρμογή προληπτικών καθαρισμών και έργων πυροπροστασίας, περιλαμβανομένης της δημιουργίας αντιπυρικών ζωνών, αλλά και του συστηματικού καθαρισμού και συντήρησης των φραγμάτων, τα οποία αποτελούν κρίσιμες υποδομές.
19. Παράλληλα, υπογραμμίζουν την ανάγκη διασφάλισης της επάρκειας υδάτινων πόρων για τα οχήματα πυρόσβεσης, μέσω της κατασκευής δεξαμενών αποθήκευσης ύδατος σε περιοχές που παρατηρείται έλλειψη σχετικών υποδομών. Ταυτόχρονα, κρίνουν επιβεβλημένη την εγκατάσταση εφεδρικών συστημάτων ενέργειας στις αντλίες νερού, προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία τους ακόμη και σε περιπτώσεις διακοπής της ηλεκτροδότησης.
20. Οι επιτροπές κρίνουν περαιτέρω σκόπιμη την εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων εντοπισμού και παρακολούθησης πυρκαγιών, τη χαρτογράφηση των κατοικιών για σκοπούς εκκένωσης, καθώς και την αναβάθμιση των επιχειρησιακών σχεδίων, με στόχο την έγκαιρη ειδοποίηση, επέμβαση και αποτελεσματική αντιμετώπιση.
21. Εξάλλου, παρά τις δημόσιες τοποθετήσεις από μέρους της εκτελεστικής εξουσίας αναφορικά με την επιχειρησιακή ετοιμότητα της πολιτείας, κατατέθηκαν ενώπιον των επιτροπών στοιχεία και έγγραφα για σοβαρές ελλείψεις σε εξοπλισμό, μέσα πυρόσβεσης και προσωπικό.
22. Επιπλέον, οι επιτροπές θεωρούν αναγκαία τόσο τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τη λειτουργία κατασκηνώσεων και άλλες δραστηριότητες, στο οποίο να

προβλέπονται σαφείς διαδικασίες εκκένωσης σε περίπτωση κινδύνου, στη βάση του εκάστοτε εν ισχύ εθνικού σχεδίου στον τομέα αυτό, όσο και την ενημέρωση των κατοίκων σχετικά με τα σχέδια εκκένωσης των περιοχών τους, ώστε να γνωρίζουν εκ των προτέρων τις ενδεδειγμένες διαδικασίες.

23. Παράλληλα, διαπιστώνουν ότι κατά τη διαδικασία εκκένωσης της κατασκήνωσης στη Λόφου εντοπίστηκαν ελλείψεις στον συντονισμό και καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων, γεγονός που ανέδειξε αδυναμίες στην εφαρμογή του σχεδίου «Πολύβιος». Συναφώς, υπογραμμίζουν την ανάγκη αναθεώρησης του υπό αναφορά σχεδίου, με σαφή καθορισμό αρμοδιοτήτων και ρόλων των εμπλεκομένων, καθώς και πρόβλεψη ειδικών διαδικασιών για την ασφαλή μετακίνηση ανηλίκων και ευάλωτων ομάδων.
24. Πέραν των πιο πάνω, οι επιτροπές υπογραμμίζουν τη σημασία της παρακολούθησης και αξιολόγησης των υφιστάμενων μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας, καθώς και των εισηγήσεων που έχουν υλοποιηθεί, με στόχο τη συνεχή βελτίωση των σχεδίων διαχείρισης πυρκαγιών.
25. Εξίσου σημαντική κρίνουν επίσης τη λήψη μέτρων αποκατάστασης των ζημιών και της φύσης, με σαφές χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, καθώς και την προώθηση δράσεων ανάπτυξης της υπαίθρου, η οποία δύναται να λειτουργήσει προληπτικά και αποτρεπτικά έναντι μελλοντικών κινδύνων εκδήλωσης πυρκαγιών.
26. Επιπροσθέτως, οι επιτροπές σημειώνουν ότι απαιτείται περαιτέρω αποσαφήνιση των διαδικασιών αποζημίωσης των πληγέντων, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που υφίστανται ιδιωτικές ασφαλιστικές καλύψεις. Ειδικότερα, κρίνουν αναγκαίο να διευκρινιστεί εάν και κατά πόσο η κυβέρνηση θα καλύπτει τη διαφορά μεταξύ των ποσών που καταβάλλουν οι ασφαλιστικές εταιρείες και της πραγματικής αξίας των ζημιών, όπως αυτές εκτιμώνται από το ΕΤΕΚ.

27. Επ' αυτού, ας σημειωθεί ότι, παρά τις ορθές εξαγγελίες αναφορικά με τις αποζημιώσεις, ακόμα καταγράφονται σοβαρές εκκρεμότητες σε σχέση με ορισμένες κατηγορίες πληγέντων στις πυρόπληκτες περιοχές.
28. Περαιτέρω, οι επιτροπές παρακολουθούν το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης περιπτώσεων μη αδειοδοτημένων κατοικιών, επισημαίνοντας την ανάγκη δίκαιης και κοινωνικά ευαίσθητης ρύθμισης, χωρίς αποκλεισμούς.
29. Οι επιτροπές σημειώνουν επίσης την ανάγκη πλήρους καταγραφής των ζημιών που υπέστησαν μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς στις πυρόπληκτες περιοχές και διαμόρφωσης σχεδίου αποκατάστασης.
30. Επιπροσθέτως, οι επιτροπές επισημαίνουν ότι η Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου αντιμετωπίζει ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή, γεγονός που επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της επιχειρησιακής ανταπόκρισης. Συναφώς, θεωρούν ότι αποτελεί αδήριτη ανάγκη η ενίσχυση του προσωπικού, η ανανέωση του στόλου πυροσβεστικών οχημάτων και η συνεχιζόμενη εκπαίδευση του προσωπικού σε νέες τεχνολογίες πυρόσβεσης.
31. Περαιτέρω, οι επιτροπές τονίζουν την ανάγκη καθορισμού σαφούς πρωτοκόλλου επικοινωνίας και συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτικής προστασίας.
32. Συναφώς, επισημαίνουν την ανάγκη για έγκαιρη ενεργοποίηση της Διεύθυνσης Ασθενοφόρων, ώστε να καθίσταται άμεση η εμπλοκή της σε κρίσιμα χρονικά σημεία. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούν αναγκαία την ενίσχυση αυτής με το αναγκαίο προσωπικό και τον κατάλληλο εξοπλισμό, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική ανταπόκριση σε περιστάσεις μαζικών συμβάντων ή φυσικών καταστροφών.
33. Πέραν των πιο πάνω, σημειώνουν ότι κρίνεται απαραίτητη η ενεργότερη εμπλοκή της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Ευημερίας των Ζώων, όπως και η θεσμοθέτηση μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της περιβαλλοντικής

αποκατάστασης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

34. Συναφώς, οι επιτροπές διαπιστώνουν ότι η λήψη αντιδιαβρωτικών μέτρων σε πυρόπληκτες περιοχές κρίνεται επείγουσα, προκειμένου να αποτραπούν πλημμυρικά φαινόμενα και περαιτέρω υποβάθμιση του εδάφους. Ως εκ τούτου, κρίνουν επίσης αναγκαία την εκπόνηση και εφαρμογή συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων δράσης, λαμβάνοντας υπόψη τις προειδοποιήσεις της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας για επικείμενα καιρικά φαινόμενα.
35. Επιπροσθέτως, επισημαίνουν ότι απαιτείται να καταρτιστεί συνολική πολιτική πρόληψης και αντιμετώπισης πλημμυρών, με έμφαση στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και στην εκπαίδευση των αρμοδίων για την άμεση λήψη αντιδιαβρωτικών μέτρων στη βάση διεθνών προτύπων, αλλά και του αντίστοιχου ελληνικού προτύπου του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη ενδεχόμενους κινδύνους στις πυρόπληκτες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούν επίσης σημαντική την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων αποκατάστασης στις περιοχές που επλήγησαν στο πρόσφατο παρελθόν από πυρκαγιές, ώστε να εξαχθούν τεκμηριωμένα συμπεράσματα για το φυσικό περιβάλλον και τα οικοσυστήματα.
36. Οι επιτροπές σημειώνουν παράλληλα την ανάγκη επίσπευσης της συμμόρφωσης με την ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με τη λειτουργία του ΧΥΤΑ Πάφου, συστηματικού ελέγχου για αποτροπή της ανεξέλεγκτης απόρριψης αποβλήτων, αξιολόγησης της διαχείρισης του παραγόμενου βιοαερίου, καθώς και καθορισμού σχεδίου μετακίνησης του δημόσιου δρόμου που διέρχεται από τον χώρο, για λόγους ασφάλειας και περιβαλλοντικής προστασίας. Επιπροσθέτως, επισημαίνουν το κατεπείγον του καθαρισμού των εκατοντάδων παράνομων σκυβαλότοπων στην

υπαίθρο, οι οποίοι συνιστούν διαρκή εστία κινδύνου και, ως έχει αποδειχθεί στο πρόσφατο παρελθόν, αποτελούν πηγή έναρξης πυρκαγιών.

37. Οι επιτροπές διαπιστώνουν επιπροσθέτως ότι η επανενεργοποίηση του πρωτογενούς τομέα στις πληγείσες περιοχές αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάκαμψη της υπαίθρου και ως εκ τούτου επισημαίνουν ότι απαιτείται ενίσχυση των αγροτών, με κίνητρα επαναδραστηριοποίησης και μέτρα αποκατάστασης της παραγωγικής δραστηριότητας.
38. Περαιτέρω, σημειώνουν ότι, παρά τη σημαντική συμβολή των εθελοντών, παρατηρήθηκαν ελλείψεις στον συντονισμό και στην οργάνωση της συμμετοχής τους κατά τις διαδικασίες εκκένωσης και πυρόσβεσης. Ως εκ τούτου, κρίνουν αναγκαία τη δημιουργία επίσημου μητρώου εθελοντών πολιτικής προστασίας και την καθιέρωση ενιαίου πρωτοκόλλου κινητοποίησής τους υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι παρέχεται η απαιτούμενη εκπαίδευση και επαρκής χρηματοδότηση για την προμήθεια ή/και συντήρηση του απαραίτητου εξοπλισμού.
39. Πέραν των πιο πάνω, επιφυλασσόμενες για το περιεχόμενο και τις εισηγήσεις της μελέτης του γαλλικού οργανισμού Expertise France για την αναδιάρθρωση της πολιτικής προστασίας, τονίζουν ότι απαιτείται ενιαίος και θεσμοθετημένος μηχανισμός πολιτικής προστασίας, με σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων, αποτελεσματικά και διαλειτουργικά συστήματα επικοινωνίας και επαρκή εκπαίδευση του προσωπικού.
40. Τέλος, οι επιτροπές κρίνουν σκόπιμη την αξιολόγηση του ρόλου και της λειτουργίας του Δασικού Κολλεγίου, καθώς και την επανεξέταση του προτεινόμενου κατακερματισμού του Τμήματος Δασών, με γνώμονα την ανάγκη για επιχειρησιακή ετοιμότητα και αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι επιτροπές, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των πυρκαγιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν στον τομέα αυτό, δηλώνουν πρόθυμες να συνδράμουν στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συνεχούς άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου, όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο, αλλά και με όλα τα μέσα που διαθέτει η Βουλή ως νομοθετικό σώμα.

30 Μαρτίου 2026

ΔΠ/ΚΣ/ΑΔ/ΜΧ/ΑΒ/ΑΟΛ/ΝΧ

Αρ. Φακ.: 23.04.038.1138-2021, 23.04.041.126-2024, 23.04.041.133-2024,
23.04.038.1010-2021, 23.04.039.076-2022, 23.04.041.124-2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι συνέπειες των πρόσφατων καταστροφικών πυρκαγιών, μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης.
2. Η επάρκεια σε προσωπικό, μέσα και εξοπλισμό για την πρόληψη και κατάσβεση πυρκαγιών.
3. Η ανάγκη άμεσης αποζημίωσης και επαναδραστηριοποίησης των πληγέντων γεωργών και κτηνοτρόφων από τις πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές.
4. Οι καταστροφικές επιπτώσεις των πυρκαγιών στο φυσικό περιβάλλον και η ανάγκη αύξησης του κονδυλίου που διατίθεται για αναδασώσεις (π.χ. παροχή δενδρυλλίων για αναδασώσεις).
5. Ο αντιπυρικός επιχειρησιακός σχεδιασμός του Τμήματος Δασών και τα προκατασταλτικά μέτρα που λαμβάνονται για την πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος.
6. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη λειτουργία παράνομων σκυβαλότοπων - Μέτρα και ενέργειες των αρμόδιων υπηρεσιών.